

ERDÉLYI LAJDA

* 4 Lei

Taxa postală plătită în nuanță
aprobabil Dir. Gen. PTT N

T. „Otthon” Irók és Hírlapírók köre
BUDAPEST, VII., Erzsébet körút 9-11

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 32 (1179) sz. * Vasárnap, 1936 február 9

Fomunk...
dr Gyárfás Elemér

Mindent az ifjúságért

(Dr O. B.) Nekünk, Románia magyar kisebbségének — szünetesebben: a népi elem most „soron lévő” generációjának — mindent megelőző legfontosabb kötelességünk, hogy a bennünket rövidesen felváltó fiatalság számára posztokat és komoly életlehetőségeket biztosítsunk. Ennek a tételnek igazságát vitássá senki nem teheti, merthízen az élethez és munkához való jog túlnő úgy a mindenkori pártpolitikának keretein, valamint a többi — többé-kevésbé elszigetelt társadalmi érdekcsoportok célkitűzésein is.

Ezeket a hasábköveket már számtalan ízben rámutattunk arra a tényre, hogy ifjúságunk égető társadalmi, anyagi és tudományos problémáinak szerencséskező megoldása a szó legigazibb értelmében vett becsületügy. Nap, mint nap közvetlen szemlélői vagyunk annak a nehéz helyzetnek, amelyben a magyar ifjúságunk küzd. A nehézségek már a nevelés, méginkább pedig a szakképzés terén felmerülnek. Középosztályunk leszegényedett. Cipőtalp-gondokkal folytat állandó közelharcot. Emellett a drágasági hullám az egész Európát elborítással fenyegeti.

A szülők legnagyobb része küzd a nevelés, tanítás anyagi terheivel. Kisebbségi társadalmunk jóléti intézményei pedig — legálább is egyelőre — a szerveztlenség utvesztőiben botorkálnak. Es bár történnék minden tiszteletreméltó, komoly kiállításokat ígérő megmozdulások, a magyar kisebbséghez tartozó fiatalság — sajnos — még mindig messze áll attól, hogy nyugodtan tekinthessen jövője elé.

Ily körülmények között éppenséggel nem lehet túlzásnak tekinteni, ha a magyar társadalom minden rétege különös jelentőséget tulajdonít a magyar diákok napjának. Az a diák, melyet Erdély fővárosában ma tartottak, az ország fővárosában pedig a jövő szombaton fognak megtartani — nem csupán az ifjonti vigadozásnak szentelődik, hanem elsősorban azt a célt szolgálja, hogy segítő kezét nyújtsanak annak a fiatalságnak, melynek lelki kincseiből nem szabad hiányoznia a jövőbe vetett, férfias, szilárd hitnek.

A könyv, a tudomány felesküzdött katonái — ezek a szép reményekre jogosító ifjak — bizalommal fordulnak ezúttal is a magyar kisebbségi társadalom áldozatokra mindig kész szívéhez. Ezt írják meghívó levelükben:

— Ujból kopogtatunk a romániai magyar portákon. Immár tizenegyedik diákbálunkat rendezzük. Hívünk száma megsokszorozódott s él bennünk a remény, hogy a magyar társadalom ez alkalommal sem fogja támogatását megvonni tőlünk.

Diákiuk, diáklányok: ne féljétek! A ti ügyeteket mi mindnyájan nagy és szent ügynek tekintjük. Mi — öregedők — már csendesen ballagunk a sír felé. Hátralevő életvéneinktől, talán napjainktól tulsokat nem várunk. Egyet azonban akarunk. Azt nevezetesen, hogy amit kevés örömi fiatalságok nehéz éveiben nélkülözniök kellett, — gazdagon jutalmazza meg a jövő, az eredményes munka, a siker, a gondtalanság és a lelki egyensúly szentséges áldásaival.

Fejünkét meghajlítjuk előttetek. Nem szemforgató atyáskodással, hanem élő hittel és a ti edzett lelketekbe bizakodva tekintő reménykedéssel.

Románia magyar társadalmá pedig tudja teljesíti legnagyobb kötelességét.

Aláírták a román-francia kereskedelmi egyezményt

Az egyezés jelentős eredményeket hozott Romániának

Párizsból jelentik: A francia—román kereskedelmi egyezményt pénteken délután 5 órakor a kereskedelmi minisztériumban Bonnet francia kereskedelmi miniszter és Antonescu román pénzügyminiszter aláírták.

Az egyezmény az árucere forgalomról és az azokból származó fizetések kérdéséről szól és intézkedik Románia franciaországi kötelezettségeinek rendezéséről.

Az egyezmény másik része lehetővé teszi, hogy Románia megkapja a honvédelemhez szükséges anyagiakat. A szerződés egyéb részei a külkereskedelmi rendszert szélesebb al-

pokra fekteti. Románia kiegészítő kiviteli lehetőséget kap, s pedig a maga részéről biztosítja a hátralékok kiegyenlítését. Azok a devizák, amelyeket Románia az áruforgalomból, főként a romániai petroleumilleték eladásából kap, egyrészt a franciaországi román rendelések, másrészt egyéb román tartozások fedezésére szolgálnak. Ilyen alapon újból megkezdhető a franciaországi román kölcsönszolgálat.

A szerződés a romániai petroleumilleték eladásáról szóló szerződés megkötésének napján lép életbe.

A párizsi tárgyalások és a pénzügyi egyezmény nagy sikeréről számolt be Tatarescu a kormány gazdasági bizottságában

Bucuresti. Saját tud. Péntek délután hat órai kezdettel ülést tartott a kormány gazdasági bizottsága, Tatarescu elnökele alatt. A miniszterelnök az ülés elején távbeszélgetést folytatott a Párizsban tartózkodó Antonescu Victor pénzügyminiszterrel, aki közölte, hogy délután öt órakor

végérvényesen aláírták a pénzügyi egyezményt Franciaországgal.

A miniszterelnök nagy elégtétellel hozta ezt a tényt a gazdasági bizottság tudomására s az ülés után közölte a sajtó képviselőivel is, hoz-

záteve, hogy ez igen szép sikere a kormánynak, amely nem az első és nem az utolsó siker.

A gazdasági bizottság egyébként különösen az Ausztriába és Magyarországra történő tengeribevitel ügyével foglalkozott, amit tudvalevőleg a Banca Nationala intézkedése megnehezít.

A bizottság elhatározta, hogy ezt az ügyet az illető országokkal folytatott tárgyalások keretében fogja megoldáshoz vinni.

A hitvallásos tanítók nyugdíjügyében a semmitőszék kedvező ítéletet hozott

Gyárfás Elemér érveit elfogadta a semmitőszék és megsemmisítette az előző sérelmes határozatot

Bucuresti. Saját tud. Ismeretes, hogy a magyar uralom alatt a hitvallásos tanítók tagjai voltak az országos tanítói, illetve tanári nyugdíjintézetnek, mellyel azonban az uralomváltás következtében megszakadt az összeköttetés és így jogos illetményeikhez nem tudtak hozzájutni. Ezen a visszás helyzeten az úgynevezett Boila-féle 1929. évi nyugdíjtörvény segített, mely az esküt nem tett tisztviselőket is hitvallásos tisztviselőkké is biztosította a nyugdíjat azon évek után, amelyekre befizették a nyugdíjjárulékot, a budapesti nyugdíjpénztárhoz.

E törvény végrehajtási utasításának 27-ik szakasza annyi megszorítást tartalmaz, hogy a hitvallásos tanerők ezt a nyugdíjat csak akkor kérhetik, ha már nem állanak valamely hitvallásos iskola szolgálatában.

A törvény meghozása után előbb simán folyósították az érdekelteknek a nyugdíjakat, de azután a nyugdíjpénztár azt követelte, hogy a kérelmezők igazolják, hogy megfelelnek a

magyar nyugdíjtörvény feltételeinek, vagyis van 40 évi szolgálatuk, vagy elérték 65-ik életévüket. A negyven évet azonban a nyugdíjpénztár úgy értelmezte, hogy ennyi ideig fizették a járulékokat, viszont 1918 óta Budapestre nem lehetett fizetést teljesíteni.

Ennek ellenére a Curtea de Conturi másodfokon helybenhagyta a nyugdíjpénztár elutasító határozatait, melyek közül elsőnek került a Semmitőszék elé még 1934 év folyamán egy ügy, amelyet Gyárfás Elemér képviselt s akinek ügyében éppen a Semmitőszék megváltoztatta a sérelmes határozatot, új állásfoglalásra utasítva a Curtea de Conturit.

A Curtea de Conturi teljes ülése pénteken, február 7-én foglalkozott Szabó Antal ügyével, akit ezúttal is Gyárfás Elemér képviselt és szemben korábbi határozatával, magáévá tette a Semmitőszéknek a hitvallásos tanerőkre nézve kedvező állásfoglalását, ami remélhetőleg végleg megoldásra juttatja e kategóriában meghúzódk problémáját.

Orvosi rovat:

I. közlemény

Szenved a krónikus vakbél iritációtól, vagy vakbélitaji fájdalmaktól?

A krónikus vakbél iritációk és vakbélitaji fájdalmak igen gyakran tulajdonképpen nem is vakbélifájdalmak, hanem... A világ egyik legnagyobb orvosi folyóirata, a „Wiener Medizinische Wochenschrift” írja: „Számos krónikus vakbélgyulladás esetében a legjobb kutatások megállapították, hogy a fájdalmak főszerepe nem a vakbélben, hanem a vakbélitaján, a vastagbélben van. A „Gastro D” — a belek motilitásának normálisra tévedése által — rövid időn belül gyógyulást idéz elő”.

Figyelje a fentemlített folyóiratról itt megjelenő további idézeteket. Dr P. T.

A „Gastro D” gyógyszer 130 lei utánvétellel küldi az európai vezérképviselő: Császár gyógyszerész, București, Calea Victoriei No. 124.

Japán nagy harci készülődései az orosz határon

Londonból jelentik: A Reuter daireni jelentése szerint a japánok a külső mongoliai határ mentén harci előkészületeket tesznek. Tokióban hangsúlyozták, hogy ezekre az intézkedésekre azért van szükség, mivel a szovjet nagy csapatokat vont össze ezen a vidéken.

Az esőzés miatt mindkét hadszíntéren szünetelnek a hadműveletek**Az abesszinek feleslegesen bombázták Magalót**

Addisz-Abeából jelentik: Az állandóan megismétlődő, felhőszakadászerű esőzések miatt az északi és déli hadszíntéren egyaránt szünetelnek a hadműveletek. Csak itt-ott vannak elszórt csatározások. Így: Hausiennél volt kisebb összecsapás, mely a végén kizárólag üres beférést.

Amikor nem esik az eső, az olasz repülőgépek felszállnak, hogy felderítést és bombázást végezzenek.

Pénteken egy abesszin repülőgép bombákat dobott le Magalora. A bombázás célja az volt, hogy elpusztítsák azt a léporraktárt, ame-

A szőlőművelésről szóló törvényjavaslat öt évre megtilt minden szőlőültetést**Gyárfás Elemér kifogásai a javaslat tárgyalásánál. A javaslat csak borból akarja engedélyezni a szeszgyártást**

București. Saját tud. A szőlőművelés védelméről szóló törvényjavaslatot egész héten át tárgyalta a szenátus gazdasági bizottsága, amelynek ülésén az erdélyiek közül sajnos, alig vett valaki részt. Gyárfás Elemér magyar-párti szenátor, aki az egész hét folyamán mindvégig jelen volt a bizottsági tárgyalásokon, a következő felvilágosításokat adta a kérdésről:

— A bizottság pénteken este befejezte munkáját s most ennek alapján a miniszter meg fogja szövegezni azokat a módosításokat, amelyek a bizottság javaslata alapján alkalmazhatók lesznek. Nagyobb viták a következő kérdéseknél voltak. Először: a miniszter a törvényjavaslatot egyelőre legalább öt, de aztán tíz évre meg akar tiltani minden szőlőültetést, tekintet nélkül arra, hogy nemes venyigékkel beültetett szőlőről van-e szó, vagy alacsony értékű, direkt termőkről? Az előbbiekre javára csak annyi kedvezményt hajlandó engedélyezni, hogy bizonyos, eléggé nehezen teljesíthető feltételek mellett a földművelésügyi miniszter engedélyt adhat a nemes szőlőkben beálló hi-

nyok pótlására. A direkt-termőkben azonban nemcsak hogy pótolni nem lehet a természetes pusztulás okozta hiányokat, hanem ezek egy része bizonyos terv szerint, kikapcsolandó lesz.

Dr Gyárfás Elemér felszólalása.

A törvényjavaslat eme fejezetével kapcsolatban Gyárfás Elemér különösen kifogásolta, hogy az nem tartalmaz megfelelő átmeneti rendelkezéseket s emiatt szerzett jogokat sért s így alkotmányellenes. Mert a tárgyalások során mindössze azt az engedélyt tette a miniszter, hogy az 1935 december 20-ika előtt az illetékes mezőgazdasági kamara által kiadott engedélyek alapján beültethetők azok a területek, amelyek beigazoltan már meg vannak forgatva s amelyekre vonatkozólag a szőlővenyigék meg vannak már vásárolva.

Ez nyilván elégtelen, mert tapasztalat szerint a telepítés iránti kéréseket nem december 20-ika előtt nyújtja be a termelő, hanem tavasszal, amikor az ültetést meg is kezdi.

Másodszor a javaslat második részében, a szeszgyártás ellen tartalmaz erőteljes intézkedéseket, elvül állítva fel, hogy emberi táplálékul szolgáló szesz csak borból főzhető és hogy az összes szeszgyárak öt év alatt vagy áttérnek a borszeszgyártásra, vagy megszűnnek, akként, hogy fölük évente kontingensük 20 százaléka elvonatik.

Ezt a rendelkezést a csütörtöki ülésen nagyon élesen és számos adattal alátámasztva támadta Flondor bukovinai szenátor, védve a mezőgazdasági szeszgyárak érdekeit és kérve, hogy a jelenlegi, mintegy 880 vagon évi szesztermésből a mezőgazdasági szeszgyárakra eső kb. 260 vagon mennyiség az alól mentesítessék.

Flondor szenátornak a mezőgazdasági szeszgyárak érdekében történt felszólalását Gyárfás Elemér is támogatta s ennek alapján bizonyos anyhítések kerültek a javaslatba, melyek azonban az érdekelteket nem elégítik ki. A javaslatnak a direkt-termő szőlőre vonatkozó rendelkezéseit a bizottság változatlan szövegében hagyta meg.

Az érdekelt mezőgazdák nagy várakozással néznek a javaslatnak a szenátus plénuma előtti tárgyalása elé.

lyet az olasz konzul távozása előtt rendezett be. Az abesszinek akciója azonban hiábavalónak bizonyult, mert a raktárt az olaszok már régebben kiürítették.

Párizsból jelentik: A Journal szerint Graziani tábornok az esőzés ellenére folytatja a Vebbe folyó mentén az előnyomulást. — Mint az Ocuire jelenté Addisz-Abeából, a népus parancsot adott Inru fejedelemlnek, aki az egyik tembieni hadosztály parancsnoka volt, hogy manjen az akszumi hadszíntérré és támogassa Kossza herceg esetleges támadását.

A vén krumplitalvaj

írta: Tereszcsényi György

Egy augusztusvégi tikkadt hajnalon nagy riadalom, szaladozás, lármá verte fel a vesszőhámozó lánycsapat környékét. Csendörök hajtották a sűrűséget.

A vesszőhámozó javában dolgozott már, amikor rádobbant a közlegény, meg az őrsvezető. Karabély volt a vállukra vetve.

— Erre bujka! a bitang. Kendnek látnia kellett? — faggatták.

— Napok óta lelket sem láttam. Kit keresnek?

— Nővé Gergőt, a zshiványt.

— Hírét se hallottam.

— Cudar tolvaj az. Egy betörő cigány.

— Ejnye, ejnye...

A csendörök fáradtak és mérgesek voltak, de csakhamar megcsendesedtek. Pihentettek egy darabig, el is mondták a huncut cigány viselt dolgait és azt, hogy hiába kergetik már a határban napok óta.

Mikor aztán ezt is megúnták, felcseleztek és tovább állottak.

A vesszőhámozó délben megfőzte a lebbenslevesét. Jóízűen meg is ebédel, de amit eddig ritkán cselekedett, most maradékot is hagyott.

Hátha...

Ebéd után nyugodtan ledől s aludt egy jó

órát. Utána megint nekiállt a vesszők hámozásának. Elégedett és derűs nyugalmú öregember volt és kiváltképpen ügyes a maga mesterségében. A mostani napon már úgy tíz-tizenkét kévére valót elkészített s alkonyat felé gondosan kitergette az egészet. Hadd száradjanak most már és fehéredjenek. Amikorra a nap hajolni kezdett lefelé és majdnem elérte a bokorcsúcsokat, már el is felejtette a csendöröket, meg azt a csavargó cigányt.

Egyszerre csak megint ráköszöntött a hajnali két vendég. Kedvetlenek voltak most is, idegesek és agyonhajszoltak.

— Na, megvan? — kérdezte fölük és huncutkodva feléjük vágott a pillantásával.

Azok lebecsülték a nyers gallykötögekre. Csak a karjuk csüggött legyintése felett.

— Hm...

— Legalább negyven kilométert jártunk be Nincs. Elnyelte a surják.

— Értlem.

— Mit ért kend?

— Úgy értem, hogy nehéz elesíteni mezítelen földön a mezítelen cigányt.

— Ördög bújt abba! — dühösködött az őrsvezető. — Pedig ha én nem kapom el, nem kapja azt el senki ezen a világon.

— Nono!

— Nem nono, a keserves mindenségit nekil! Mert én idevalósi vagyok! Én ismerem ezt a földet és a föld is ismer engem!

— Az lehet, de a cigány mégis más.

— Miért volna más? Ember az is.

— De mezítelen ember.

— Hogy érti ezt kend? Hisz fel van öltözve.

— Nem a kabátból van az.

— Hanem?

— Valami mástól.

A két csendör mozdulatlanul ült a gallycsomón. Hátuk mögött a napragyogás lassan téglaszín-vörösbé, majd bíborba vonta a felleget. A vesszőhámozó száraz gallyakat kapari össze, megigazította a szolgafát, előhozta a bográcsot. Aztán a szánnyék árnyékos hátamögé ballagott. Feltúrta a homokot, krumplit szedte elő, mert ott tartotta. A közlegény megszólalt:

— Krumpli?

— Az.

— Jófia. Látszik, hogy ért kend a természetisihöz.

Ez gonosz megjegyzés volt, mert hiszen a vesszőhámozónak nincs földje. A vénember rá néz a csendlegényre, laposan és oldalt. Azt mondja a pillantása, hogy jó, jó... tudom én, mire akar kilyukadni ez a játszadózás. Csendörök szeretik művelni az ilyet, meg a vallató bírók. De fennhangon csak ennyit mond:

— Nincs természetis ez a krumpli.

— Hát?

— Csak úgy...

— Ahánt! — hunyorított a legény

Ezalatt az öreg a bográcsba namozza a

A német-olasz közeledés nyugtalanságot keltett Párizsban

Londonderry Németország gyarmati igényeiről tárgyal Hitlerrel. — Szó van arról, hogy a rajnamenti semleges övre Németország katonát szállít

Párizsból jelentik: A francia fővárosban meglehetősen idegességet keltettek a rajnai katonamentesített öv semlegessége megszüntetésének lehetőségéről szóló hírek és a német-olasz viszony letagadhatatlan javulása. A lapok nagyrésze vészhangot kongat. Másrésze viszont úgy véli, hogy Németország nem fogja azonnal nyitni áthágni a locarnói szerződés rendelkezéseit. De azért részen kell lenni.

Gyanakvással foglalkoznak a lapok lord Londonderry, angol lordpecsétőr, volt légügyi-miniszter berlini megbeszéléseivel. Londonderry állítólag a Rajna-menti semleges öv fokozatos megszállására vonatkozó tervről tárgyalt Berlinben. A terv szerint Németország először csak gyalogos helyőrséget hozna be a rajnai területre, majd néhány év múlva megkezdhetné az erődök építését és repülőterek felállítását.

Londonderry emellett Németország gyarmati igényeiről is tárgyalt Hitlerrel.

A Temps ezeket írja:

Nyilvánvaló a német-olasz közeledés Olaszországnak eltökélt szándéka, hogy ha a megtorlások szigorítása komoly veszedelembé sodorná Olaszországot.

az fenntartás nélkül csatlakozni fog a német birodalomhoz.

Hallatlan dolog — folytatja a lap — hogy a hatalmak lesujtsanak Olaszországra, de ugyanakkor felkérjék, hogy a stressai alapokra helyezkedjék. Ilyen kettős vágányra Olaszország nem léphet, bármennyire hajlik is a stressai rendszer felé.

Flandin és Clark tárgyalása.

Flandin francia külügyminiszter pénteken hosszabb megbeszélést folytatott Clark angol nagykövettel.

Diplomáciai körök megállapítják, hogy a Párizsban lefolyt megbeszélések az angol kormányal szoros kapcsolatban történtek. Beavattak úgy tudják, hogy Flandin és Clark a német fegyverkezés kérdéséről is tárgyaltak. Francia diplomáciai körök hangoztatják, hogy az olasz-ábesszin vizály előbb-utóbb bekövetkező felszámolása után

Lengyelország nem tart attól, hogy Oroszország egyezményt köt Franciaországgal

Varsóból jelentik: Lengyel kormánykörökben a párizsi és londoni tárgyalásokkal kapcsolatban úgy vélik, hogy a szovjet-román diplomáciai megbeszélések nem vonták maguk után a keleti és közép-európai helyzet lényeges módosulását. Beavattolt lengyel körök felfogása szerint

nem lehet számítani a közeljövőben a francia-rosz egyezmény parlamenti jóváhagyására.

mert lehet ugyan, hogy a kamara megszavazza, de lehetetlen, hogy a szenátus hozzájáruljon a tavaszi választások előtt.

A varsói külügyminisztériumhoz közelálló körökben úgy vélik, hogy a szovjet-román egyezménynek a közeljövőben történő megkötése sem valószínű. E körökben azt a vélelmet hangoztatják, hogy az önálló lengyel külpolitikát jelen körülmények között a párizsi és londoni megbeszélések után is akadálytalanul lehet folytatni.

Hodza Párizsban.

Prágából jelentik: Hodza Mlán csehszlovák miniszterelnök vasárnap érkezik Párizsba, ahol négy napig marad.

A titokzatos Litvinov.

Londomból jelentik: A Times című lap párizsi jelentése szerint Flandin pénteken közölte az angol nagykövettel, hogy a legutóbbi megbeszélések némileg megváltoztatták a közép-európai légkört. Közölte azt is, hogy Starhemberg herceg javítani akarja Ausztriának a kisananthoz való viszonyát s kész egyideig mérsekelni az osztrák monarchisták tevékenységét. Végül tudomására hozta Clark-nek azt is, hogy

vissza kell térni a stressai arcvonal helyreállításához.

A dunavölgyi politikát Olaszország nélkül nem lehet lefolytatni.

Rómából jelentik: Azokkal a hírekkel szemben, hogy Olaszország megerősítette a Brennernél állomásozó csapatait, illetékes helyen kijelentik, hogy Olaszországnak egyáltalán nincs szüksége arra, hogy

ilyen eszközökkel bizonyítsa be érdeklődését a közép-európai kérdések iránt és azt, hogy továbbra is képes ezt az érdeklődést tényekkel is alátámasztani.

A párizsi megbeszélések egyetlen konkrét eredménye az volt, hogy a világ minden részében

el kellett ismerni, hogy dunai politikát és dunavölgyi rendezést Olaszország nélkül nem lehet elképzelni.

bizonyos jelek szerint egyrészt Ausztria, másrészt Románia, illetve Csehszlovákia között a megértés javult ugyan, de még sok a leendő Jugoszlávia gyanújának eloszlatására. Azt is hangoztatta Flandin, hogy Románia és Szovjet-Oroszország viszonya is javult, de az egyezmény aláírása még nem áll közelebb. Titulescu szerelné létrehozni az egyezményt, amit a francia kormány szívesen látna, de úgy látszik, Litvinov — szokása szerint — ezuttal is kitérően viselkedik.

Starhemberg Rómába megy.

Párizsból jelentik: A Matin bécsi forrásból nyart értesülése szerint, Starhemberg herceg legközelebb Rómába megy, hogy Mussolinivel tárgyaljon.

Magasrangú katonák kerülnek az olasz fasisztapárt élére

Rómából jelentik: Elterjedt hírek szerint a fasiszta pártot a közeljövőben átszervezik. Az átszervezés célja az ország védelmének fokozott előkészítése. A fasiszta párt vezetésébe több magasrangú katona kerül. Főként az ország legvédelmi szervezetét és az utánpótlást építik ki.

Ciano gróf sajtó- és propagandaügyi államtitkár és Starace, a fasiszta párt főtitkára pénteken elindult a haretérre.

Togal
gyorsan és biztosan hat
RHEUMA / KÖSZVÉNY
ISIASZ, GRIPPA, IDEG- ÉS FEJFAJÁS
és minden más húléseles megbetegedésnél
Időt esetekben is meglepő eredmények!
A Togal kiküszöböli a szervezetből
a káros bomlási termékeket.
Családjában egy komoly Togal-kurát.
Gyógyszertárakban és Drogériákban.

szép rózsaszínű, arányos földalmákat. Vízet lötytyint rá agyagkorsójából, amire a makulátlan krumplihús megtisztul s kínálatosan mosolyog szét a világra.

— Akár a gesztenye, dícséri a krumplit a vesszőhámozó.

— Azám. Olyan szépek, hogy szinte megázólnak. Hallom is, hogy miket mondanak. A vesszőhámozó rávillan a legényre. Vár egy kicsit, aztán megkérdezi:

- Maga hallja? Mit hall hát ugyan?
- Rí a gazdája után. Siratja az árát!
- Ez a krumpli?
- Ez!

Az öreg éppen szalonnát vagdal a bográcsba. A krumpli ott van a lába mellett, most már egy cseréptálba feltetejezte.

— Nafene! — kuncog a bajusza alá. — Jónak nagyon jó krumpli ez, de rini még nem hallottam.

— Nem is jó azt hallani. Szégyen.

Elhallgattak. A naptányér most merül alá nyugaton, nyomába könnyű pára száll föl a sűrűségről. Egy magányos ezüsthárs korhadt gallyai között véresek veszekednek. Néhány perc csendben telik el, s akkor megint a vesszőhámozó kezd el beszélni. Most már fel-felcsattanó a hangja, az értelme meg mintha nem is volna folytatása az előbbi szóváltásnak:

— Nézd csak, öcsém. — intézi szavait a fiatalabbik csendőrhöz. A csendőr meghökken, de azért ráhagyja. Hiszen öregember.

— Nézd csak, öcsém, volt énnekem egy kis mérges pulikutyám valamikor. Szeretett szaladgálni erre, amarra, még beteg nyulat is tudott fogni. De legfőképp az ürgékre haragudott. Ilyen helyes kiskutyá volt.

A csendőrhöz hagyják, hadd beszéljen. Ugyau hova akar kilyukadni a vén krumplitolvaj?

Az öreg ezalatt verehagymát szeletel a sercegő zsírba, aztán belefördítje a krumplit. Kicsit sütteti, hogy levet eressen, legvégül fellötytyenti. Eközben lassan, mintegy a mozdulatai között rárápislog a csendőrhöz. Így folytatja a puli történetét:

— Ugy ám, a puli!... Persze, kölyök-kutya volt és nem ismerte még a móresét. Mondtam már, hogy meg tudta fogni a beteg nyulat? De kileste az a vakondokokat is! Ripsz, rupsz, kikaparta őket a friss túrából. Csak-hogy az ürgék kifogtak rajta. Lyukaik szélében üldögélve, egészen közelre bevárták. A puli rájuk ugrott, ők meg, zsupsz, eltűntek előle a lyukban.

Az örvezető már megértette az öreget és elmosolyodott.

— Na, mit szólsz ehhez, Sándor?

A csendőrlégény ábrázatát pirosság öntötte el. Lám, a srófoseszű, vén kujon meg akarta őt csúfolni. Mert hiszen a jó kutyának el kell kapni az ürgét is, el kell fogni minden bűjkáló vadat. És lám, ők egész napon át hiába kergettek azt a csikasz cigányt, most meg erre a kasz-

vány öreg ürgére fenekednek... Nyavalya, aki kifőri, kussadjon itt a lyukában, lopja tovább a paraszt krumpliját, ő ugyan nem törődik többet vele.

Ebbe a gondolatba belenyugodva, fel is áll, megigazítja szijájátát, odaszól a fellebbváltójának:

- Sötétedik. Nem mennénk?
- Mehetünk.
- Az öreg tartóztatja őket:
- Várjanak már még egy kicsit. Mingyárt kész lesz a krumplistarhonya.
- Köszönjük.
- Ejnye. Pedig éppen háromra készítetttem.
- Kár volt, mennünk kell. Az Olott-tanyában várnak a lovak. Még ma jelentést kell tenni a kapitányságon...
- Baj, baj...
- Miért volna baj? Elfogyaszítja kend azt.
- Nem hinném. Sok. Nem is áll el. Hamar megszavanyodik.

A csendőrhöz elballagtak. Mélyen benn jártak már a sűrű bokrok között kanyargó ösvényen, mikor a fiatalabbik visszaszól:

- Majd a Gergő! Az nagyon éhes lehet. Ötöt megvendégelheti az éjszaka.
- A cigányt?
- Azt.
- Ha meglátogat, miért ne?
- Akkor hát aggyonisten.
- Aggyonisten.

Lázongának a négerek az afrikai angol gyarmatokon

Zanzibarban a feketék megtámadták az európai negyedet. Katonaszág állította helyre a rendet

Londonból jelentik: Az olasz-abesszin háború egyre inkább érezteti hatását a szomszédos angol gyarmatok néger lakossága körében. Most Zanzibar néger lakosai kezdtek élni mozgolódást. Zanzibár a kókuszkereskedelem központja s az angol hatóságok az utóbbi hetekben bizonyos megszorításokat rendeltek el. Ezért a csaknem teljesen a kókuszkereskedelemből élő néger lakosság fellázadt. Pénteken tiltakozó gyűlésre seregltek össze és a gyűlés

feloszlására kiszállt rendőrséget megtámadták. Három bennszülött rendőrt megöltek, három rendőrtiszviselőt súlyosan megsebesítettek. A sebesültek között van a rendőr-főnök is.

A felbolydult négerek ezután lándzsákkal és késekkel fölfegyverkezve behatoltak az európai negyedbe, ahol a postahévízet kifosztották, az üzletek berendezését összerombolták. A rendet csak a közben megérkezett katonai csapatok tudták helyreállítani.

Sikkasztás miatt letartóztattak egy aradi gyógyszerészt

A cluji Rózsa drogéria feljelentése 223 ezer lei elikkasztása miatt

Aradról jelentik: Rózsa Mór cluji drogéria tulajdonos feljelentésére az aradi rendőrség letartóztatta Grünwald Jenő gyógyszerészt, aki a cégnek aradmegyei megbízottja volt. Őt éve áll Grünwald a cég szolgálatában és havonta 10—12 ezer leit keresett.

A napokban Rózsa Mór a cluji nagydrogéria-cég tulajdonosa váratlanul rovasolást tartott Aradon, minek következtében a rendőrséghez beadott feljelentésében 223.000 leies hitványul vádolta meg Grünwald Jenőt. A rendőrségben lefolytatott vizsgálat megállapította, hogy Grünwald valóban nagyrésztben magánocéljaira használta fel a hiányzó összeget. A vállalat igazgatójának megállapítása szerint Grünwald a hiányt olyképpen igyekezett leplezni, hogy a cégnek félakkora összegről kiállított elismervényeket számolt el, mint amekkora összeget

ténylegesen inkasszált. Miután maga is beismerte cselekedetét, Rózsa Mór feljelentése alapján őrizetbe vette a rendőrség. Grünwald azzal védekezett, hogy egyes kávéházak zugkártyaklubjaiban hazárdjátékon veszítette el a pénzt. Rózsa Mór igazgató, aki maga is személyesen győződött meg arról, hogy Grünwald Jenő, a vállalat egyik legszorgalmasabb embere, valóban a hazárdjáték-klubok áldozata, felajánlotta alkalmazottjának, hogy abban az esetben, ha 100.000 leies garanciát tud nyújtani az okozott kár részbeni megtérítésére, úgy visszavonja feljelentését, sőt további új körlet megbízatást biztosít részére, hogy a hiányt annál könnyebben megtéríthesse. Az erre vonatkozó tárgyalások azonban mindeddig nem vezettek eredményre s így Grünwald Jenő szombaton átkísérték az ügyészségre.

A bucuresti magyar diákból

Bucurestiből jelentik:

A bucuresti magyar diákból február 15-én este lesz. Minden évben nagy eseménye az a bucuresti magyarságnak, de a fővárosban tanuló főiskolai hallgatók életében mindig valóságos sorsdöntő jelentőségű a diákbál, mert ennek jóvedelméből gyűjtik össze évről évre azoknak az alapoknak az országnézetét, amelyek a szegényorsu magyar főiskolai hallgatók számára a továbbtanulás lehetőségét biztosítják. Tandij-segélyek, olesó ebéd, ingyen lakás s néha apró gyorssegélyek telnek ki a mulatni vágyó közönség belépti díjaiból és azokból a védnöki díjakból, amelyeket Erdély magyarságának vezető tagjai s a magyar ifjuság barátai évről-évre a nemes kötelességteljesítés megszokásával illesztnek már bele farsangi költségvetésükbe. A napokban ismét kiközbesíti a posta nemcsak Bucurestiben, hanem Erdélyszerte mindenütt a bucuresti magyar diákság bál meghívót. Táncoló magyar párt rajzolt a diák-képzőművész a meghívóra. Nagyon stílusos, kedves rajz, de — bár banálisabb, jókedvrontóbb — lényegében találóbb lett volna, ha tanulmányai fölé görnyedő szegény ifjut fest reá kiáltó, szívbemarkoló színekkel, mert hiszen a diákmulatságban nem a tánc a fontos, hanem a munka, amit a bállal kapcsolatos nagy társadalmi megmozdulás segít elő. Tízennegyedik báljuk ez már a bucuresti magyar diákoknak. Évről-évre új, melegszerű pártolókkal szaporodott a bál védőinek — s ezzel a szegény diákság felszolgáltatóinak — a tábora. Nem is lehet már minden egyes diákpártoló nevét kinyomtatni a meghívóra: óriási méretű névsor lenne ez. De még mindig nem túl nagy ahhoz, hogy a védnöki tiszteletpegy megváltásától bárki is vonakodjék, aki kézhez vette a meghívót, tekintet nélkül arra, hogy ráfért-e a neve a védnöki névsorra vagy sem. Kétszáz bucuresti magyar diák szo-

rongó várakozással küldi bál meghívót s az erdélyi magyar társadalom bizonyára nem fogja megengedni, hogy a kedves, fiatal bucuresti kényszer-vigadók csalatkozzanak várakozásukban.

Mumiaként látta viszont nagyapját egy olasz leány

Newyorkból írják: Egészen rendkívüli története van annak, hogy miképp talált rá Guasti Carlotta egy Amerikában élő olasz leány nagyapjára, aki körülbelül 25 évvel ezelőtt nyomtalanul eltűnt és családja azóta sem hallott róla semmit.

1911 tavaszán történt, hogy a Santa Fe-Expresszen, Garden City állomás előtt Kansas-államban egy ismeretlen férfi öngyilkosságot követett el és meghalt. A holttest ruhájában nem találtak semmiféle okmányt és így nem lehetett megállapítani kilétét. A holttestet átadták a hatóságok egy temetkezési intézetnek, hogy helyezze örök nyugalomra.

Az intézmény tulajdonosának kapóra jött az eset. Már rég ki akart próbálni egy új balzsamozási eljárást és az ismeretlen öngyilkos holtteste egyenesen jól jött erre a célra. A balzsamozás: kísérlet pompásan sikerült és az ismeretlen öngyilkos hullájából remek mumiává lett. Mivel az öngyilkos tipikusan olasz volt külsejére nézve, a temetkezési vállalkozó elnevezte a mumiát Pedrónak. A mumiára senki sem tartott igényt és így éveken át Garden Cityben maradt, ahol azután a temetkezési vállalkozó ki is állította a kirakatba. Az ismeretlen olaszból halála révén a város egyik nevezetessége lett.

Pedro hírneve gyorsan terjedt az egész környéken és a mumiát kikiűnő reklámot csinált a temetkezési vállalkozónak, aki ennek következtében számos bebalzsamozási megrendelést kapott. 1924-ben Pedró új ruhában Dodge Citybe vitték, ahol ép a temetkezési vállalkozók tartottak kongresszust és e kongresszusnak a mumiát egyike a legnevezetesebb. 1933-ban az American Legion kongresszusán állították ki a mumiát.

Nemrég azután Guasti Carlotta is hallott a mumiáról és sajátos történetéről. Különösen az tűnt fel a leánynak, hogy a mumiát olasz eredetű és észébe jutott, hogy nagyapja, Guasti Giacomo, aki borkereskedő volt, 25 évvel ezelőtt Amerikába utazott és azóta nem hallott róla családja semmit. Guasti Carlotta elutazott Garden Citybe és a mumiában tényleg felismerte nagyapját. A leány azonnal táviratozott Olaszországban élő apjának és közölte vele, hogy a hatóságok jelenlétét és fényképet kívánnak a személyazonosság megállapítása céljából. Ha ezeket a formaszegéseket elintézték, visszaviszik Falconaraba, ahová való

Igy aztán Guasti Giacomo holtteste mumiaként a Guasti család sírboltjába kerül. Szegény öngyilkos utolsó órájában bizonyára nem számított arra, hogy holtteste ilyen furcsa karriert fut be.

PHÖNIX

Életbiztosító Társaság

Központi igazgatóság: WIEN.

Alapított 1882. évben.

Teljesen befizetett alaptőke 4.000.000 osztr. schilling.

Engedélyezve Romániában 1929 január 14-én. Bejegyezve a Bucuresti Kereskedelmi és Ipar-amaránál 689—Soc. 1931. sz. alatt.

Romániai igazgatóság: Bucuresti, Piața C. A. Rosetti 4.

Erdélyrészi „ Cluj, str. N. Jorga 16.

A társaság működési területe: Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehszlovákia, Egyiptom, Franciaország, Görögország, Hollandia, Jugoszlávia, Lengyelország, Magyarország, Németország, Olaszország, Palesztina, Románia, Spanyolország, Tunis, Törökország.

Gyermek-, járadék- és nyugdíjbiztosítás.

A legszebb ajándék a

PHÖNIX-KÖTVÉNY

Mert ezzel

gondoskodik saját magáról, feleségéről és gyermekeiről, pénzét a legnagyobb biztonsággal gyümölcsözőtően helyezi el és a jövő gondjaitól megszabadulva munkaejét jobban használhatja.

Svédországban takarékosagra nevelik az iskolás gyermekeket

Már 32 millió koronát gyűjtöttek össze

Stockholmból jelentik: A svédországi iskolákban bevezették a nemzeti takarékosági propagandát és ennek következtében a svéd iskolás gyermekeknek 32 millió koronát kitevő betétjük van 359 svéd pénzintézetnél. Ezt a megállapítást Jönsson bankigazgató tette, aki energikus vezetője a svédországi iskolákba bevezetett propagandamozgalomnak. A tanítók lelkesen támogatják ezt a mozgalmat és az iskolás gyermekek egy folyóiratot kapnak, amelynek „A szerencsés pénzdaráb” a címe. Ez a folyóirat úgy szerkesztődött, hogy felbressze a gyerekekben a takarékosági ösztönt. A svéd pénzintézetek egyébként minden iskolás gyermeknek betétkönyvet adnak, amelyben már 2-10 korona betét szerepel. Aki azután ilyen takarékkönyvet kapott, lázasan igyekszik a betét szaporítására. A svéd iskolás gyermekek minden garasukat, amit keresnek, vagy amit szüleiktől ajándékba kapnak, berakják a bankba. Ennek folytán a svéd iskolás gyermekek betéte az utóbbi időben nyolcommillió koronáról 32 millióra szaporodott.

MEZÉKÉPÍVÉLET „EXCELSIOR”-CALIA MOŠILOR 78 BUCURÉȘTI

**Mindenkin
segít
és ön
semmit sem tud
róla?**

Lotion
Faciale
Scherk

SCHERK ARCAVIZU

Tehát épp itt az ideje, hogy megismerje a Scherk arcvizet! Akkor az Ön arcbőre is rövidesen megjavul, teljesen tiszta lesz és olyan puha, mint a selyem. Probléja ki azonnal! Üvegek à Lei 62 103 164 300 475

Az 5 golyótól sebesült Georgetábornok és a többi szemtanu vallomása a Sándor király elleni merényletről

Pospisil vádlott szerint Janka-pusztán nem voltak fegyverek, ott csak dolgoztak

Aix-en-Provenceból jelentik: A marseillei merénylet bűnügyének pénteki tárgyalásán a tanúk kihallgatásokra került sor. Erre a tárgyalásra nyolcvan tanu idézett be a bíróság. A tanúk közül elsőnek Georges tábornokot szólították a bíróság emelvénye elé, aki a merénylet alkalmával ugyanabban a kocsiiban ült, amelyben Sándor király és így szemtanuja volt a borzalmas merényletnek s ott ő maga is megsebesült. Vallomásában a tábornok elmondotta, hogy Sándor király rendkívül örült annak, hogy a közönség mennyire melegen ünnepli. A kocsiiban jókedvűen elbeszélgettek és ő közben az egyik utcafordulónál néhány pillanatra oldal fordult, hogy nem maradtak-e el a kíséret tagjai. A merénylet ezekben a pillanatokban történt. Ő a revolverdörrenésre hirtelen visszakapta a fejét, de ekkor már Sándor király feje lehanyatlott, mert az első golyó őt érte. A másik pillanatban újabb revolverlövés hangzott el és a golyó most Barthou külügyminisztert találta. A tábornok ekkor felugrott helyéről és rávetette magát a merényletre, de ekkor őt is lövés érte, elvesztette eszméletét és csak a kórházban tért ismét magához. Vallomásának végén még néhány megható szót mondott Sándor királyról, mire a jugoszláv tolmácsnő sírva fakadt.

A vádlottak a tanu vallomására nem tettek különösebb megjegyzést, csupán Rajics jelentette ki, hogy a merénylet idején ő nem tartózkodott Marseilében.

A következő tanu Priollette alezredes volt, aki lovával a merénylet pillanatában a királyi gépkocsinhoz vágatott és kardjával a merénylet fejére sújtott. Ugy ő, mint az utána következett szemtanuk szintén a merénylet lefolyását adták elő.

Ezután felolvasták a merénylet alkalmával felöltött és később seibebe behalt detektívnek, Gallinak a vallomását. Egyik tanu, egy volt bíró, aki látta a gyilkosságot, előadta, az volt a benyomása, hogy a gyilkos nem volt egyedül és társai voltak a tömegben.

Ezután kihallgatták azt a rendőrt, aki a merénylet lefegyverezte és megilencselése után a rendőrszobára szállította.

A következő tanu Simonovics, a belgrádi közbiztonsági hivatal főnöke volt. Simonovics

volt az, aki a belügyminiszter megbízásából útjára elkísérte Sándor királyt. 40 év körüli, borotvált bajszu, erélyes férfi. Megjelenése a tárgyalóteremben hatással volt a vádlottakra. Simonovics vallomása kezdetén két régebbi merényletet idézett fel. Mind a kettő Jugoszláviában történt és az egyiket egy hid, a másikat pedig egy vasutvonal ellen követték el. Az akkor lefolytatott rendőri nyomozás megállapításai szerint mindkét merényletet egy és ugyanazon terrorbanda tagjai hajtották végre. Négy embert tartóztattak le ekkor, köztük Pospischl-t és Miljo Kralj-t is. Pospischl csak később került rendőrkézre, mert először megszökött, amikor is két rendőrt megölt. Szerinte a vádlottak féltelmes terroristák. Ezután a többi merényletet ismertette és megállapította, hogy azoknak az élén is Pavelics és Peresevics állott. Szerinte a marseillei merényletnek is ezek voltak az előkészítői.

Pospischl gúnyos arckifejezéssel hallgatta a vallomást, majd kijelentette, hogy az teljesen

Anglia elejti a kőolajtilalmat, mert nem akarja súlyosbitani a nemzetközi helyzetet

Párizsból jelentik: Az Echo de Paris londoni jelentése szerint az angol kormány nem óhajtja a kőolajtilalom kimondásával súlyosbitani a nemzetközi helyzetet. London azért most arra a megoldásra gondol, hogy

a külszín megóvása érdekében Olaszország kőolajbevételét a békeidőszak színvonalára korlátozzák.

Az angol kormány a francia kormány közvetítésével állítólag már kérdést intézett Rómához, hajlandó volna-e Olaszország nem ellenséges ténykedésnek tekinteni ezt az intézkedést.

Londonból jelentik: Az Evening Standard szerint a kőolajzárlat ügyében kiküldött szak-

értő bizottság arra a megállapodásra jutott, hogy a zárlat megvalósítása súlyos akadályokba ütközik. Olaszországnak 87 tartányhajója van, melyet évi 2 millió tonna olajat szállít. Olaszország egy évi szüksége pedig nem haladja meg az 1 millió 100 ezer tonnát. Ehhez kell számítani azoknak az országoknak tartányhajóit, amelyek nem vesznek részt a megtorló rendszabályokban.

* A vér felhígítása céljából — kiváltképp középkori férfiaknak és nőknek — ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az orvosok ajánlják.

Mussolini felesége, az ismeretlen asszony

Irta: Louis Delapree

Donna Rachele Mussolini, a diktátor felesége, ismeretlen a nagyvilág előtt. Amíg a *Duce* legújabb álma sokaknak álmatlanságot okoz Európában, a feleségéről nem beszél senki. Ennek egyszerű oka az, hogy Mussolininé kerüli a nyilvánosságot, olyan csökönyösen és kitartóan, ahogyan a parasztnasszonyok tesznek, ha valamit a fejükbe vettek. Ha az ő ismeretlen, tiszta élete köztudomásúvá válna, Mussolini ellenfelei valószínűleg azt mondanák, hogy a felesége nélkül még rosszabb lenne a diktátor, tisztelői pedig kétségbe vonnák, hogy nélküle ennyit elérhetett volna.

Mert csodálatos ennek az asszonynak az egyszerű élete. Parasztlánynak született, szolgáló volt egy kocsmában, aztán egy jelentéktelen szocialista intellektuálnak lett a felesége. — most pedig Olaszország első asszonya a királyné után. Valószínűleg hangzó regényhez hasonlít, amit most elmondok a kis Rachele-ről, az idillről a predappioi vendégfogadóban, ahonnan Európa legérdekesebb emberpárja világtörténelmi útjára indult.

A predappioi kis cseléd

Könyökig feltűrt ruhával, szappanos vízzel telt teknő mellett állt egy fiatal parasztlány. — Rachele, a kis cseléd — és szennyes mosott a predappioi kocsmá udvarán. Ezekilencszáznyolc egyik hétköznapján történt ez. Olyan nap volt, mint a többi szokott lenni ebben a faluban és egész Romagnában. Sok munkát, kevés örömet jelentenek az egyforma napok a falusiaknak. Mosás közben az olasz kivándorlók dalát énekelte a kis cseléd, a kivándorlókat, akik a tengeren túl keresnek munkát.

*Trente giorni di machine a vapore
Et nell'America ci siamo arrivati!
Non abbiamo trovato ne paglia ne fieno
Abbiam dormito sul nudo terreno
Come le bestie che va a riposar!*

„Harminc nap a gőzhajón — és Amerikára értünk! Nem volt szalma, nem volt széna, amire lefeküdjünk. — a földön aludtunk, — mint a pihenő barmok.”

A szomorú ének után vidám dalba fogott. Miért is lenne az ember szomorú, amikor még csak tizenöt éves? Élete nem volt könnyű. Szülei szegény parasztlók voltak, nem tarthaták el a lányt. Ezért adták szolgálatba *Donna Rosa Mussolini*hez, a falusi kovács özvegyéhez.

A kis cselédnek kellett végezni minden nehéz munkát a kocsmában. Nem volt valami vidám élet ottan! Hétköznapon néhány vándorlólegény tért be, felhajtott egy pohár bort, bekapott hamar egy rántottát. Vasárnap a

gazdag parasztlók jöttek kártyázni, de azok sem költöztek.

Valamikor másként volt, mikor még a kovács összehívta barátait, politizált velük és nagyokat ittak. Nyers embernek tartották a kovácsot. Vörös volt és nem félt eszméit hangoztatni, pedig le is esütközött érte. Mióta meghalt és kalapácsa nem hangzott az üllőn, sem ökle az asztalon, özvegye, *Donna Rosa*, árnyéka volt eszupán sajátmagának. Három gyermeket kellett felnevelnie: *Benito*-t, *Arnaldo*-t, *Edvige*-t — és nem volt más jövedelme, mint az a kevés, amit a kocsmá hozott és nyomorúságos tanítónői nyugdíja, mi mindössze tizen-nyolc lira volt havonta. Szelid, szomorú nosoly volt mindig az újkán, lépését szinte nem is lehetett hallani. Gyermekel már nagyok voltak, dolgoztak. Csak a lezidősebb fiú, *Benito*, okozott sok gondot az asszonynak.

Rachele világságos ördögnek tartotta, de csodálattal nézett rá. *Benito* szocialista volt, vörös, mint az apja, és már ő is ült eszméi miatt. Ez az ember meg akarja változtatni a világot, munkát adni a szegénynek, kenyeret az éhezőknek! Bárcsak lehetséges lenne! Művelt ember is volt. Tanítókodott, majd franciát tanított Onigliában. Bejárta az idegen országokat és alig tudta valaki, mit csinált ott. Az a hír járta, hogy lecsukták Svájcban is, Ausztriában is. Most újságokba írogatott és titkár volt a szakszervezetnek.

Benito önzellen, idilli szerelme

Donna Rosa kiáltott az ablakból:

— Rachele, szedj sárgarépat levesnek a kertben!

— Igen, *Donna Rosa*.

Mikor elkészült vele, a kis cseléd folytatta tovább a ruhamosást. *Benito*-ra gondolt. Milyen zavarba hozza az embert, ha ránéz!

„Boldogok lennénk, ha politika nem lenne“

A fiatal házaspár Forliban telepedett le, egy kis munkáslakásban. Mussolini felesége azóta sem változott. Ha valaki megkérdezi:

— Mit csinál egész nap, *Donna Rachele*?

— Egészen biztosan a felelet hangzik:

— El vagyok foglalva a háztartással. —

És ez éppen annyira igaz most, 1936-ban, mint volt 1910-ben vagy a háború elején. Naponta elmegy a piacra, a legszebb dinnyéket választja ki férjének. Mert a diktátor mértékletes, húst alig eszik, de szereti mindennek a javát.

Nem volt könnyű Forliban a háztartást vezetni, különösen mikor megszületett az első gyermek: *Edda*. — aki jelenleg *Ciano* gróf felesége. Százhusz lírából kellett kijönni havonta, de ezt is ritkán kapta kézhez az asszony. *Benito*, mint szakszervezeti titkár kapta fizetését, de ezenkívül kiadott egy hetilapot „*Osztályharc*” cím alatt. A cikkeket ő írta és ő címezte meg az egyes példányokat is. A nyomdaköltség fedezésére gyakran el kellett venni a százhusz lírából. *Donna Rachele* sohasem kifogásolta. Mindig értett hozzá, hogy kevés pénzből kijöjjen.

Inkább az nyugtalanította az asszonyt, hogy *Benito* napról-napra mogorvább lesz. Nem hangzott a nevetése, elégedetlen volt mindennel és főleg önmagával. Szocialista elvtársait lenézte, mert közepesek, hitványak voltak. Beszéd közben „*tagliatelle*”-nek „*nudli*”-nak nevezte őket. Előfordult, hogy munkája után, késő este szinte kétségbeesetten kifakadt: — Rachele! Minden el van veszve! Sohasem csinálunk forradalmat...

A derék asszony biztatta, miközben segített a cipőjét kifűzni:

— Dehogyan nem, ha te akarod! Türelmetlen vagy *Benito*, ez az egész.

A jövendő diktátor alig hallgatott rá. *Leopardi*-t olvasta és pesszimizmusa egészen ráragadt.

— Mi vagyok én, Rachele? Látod, politikát csinállok, de nincs türelmem kivárni az eredményt. Talán rosszul tettem, hogy abbahagytam az irodalmat. Az a tárcsa, amit az „*Avanti*” közölt, a „*Claudia Porticella*” meg-

Nem csoda, hogy minden lány utána bomlik a faluban. Es senki nem tud úgy hegedülni, mint ő. Többré menne a muzsikálással, mint a politikával, — ezt tartják róla. A politikát senki sem tudja kiverni a fejéből, előbb hull olajeső az égből, minsem lemondana róla.

„*Abbiam dormito sul nudo terreno...*”
A cseléd lány énekét erős férfihang folytatta tovább:

„*Et l'America l'e longa l'e large...*”
Benito állt mögötte. Sovány állat rövid, fekete szakáll borította, szeme csillogott a nagy sapka alatt, zsebei könyvekkel voltak tele. Hóna alatt hegedűjét tartotta. *Benito Mussolini* hosszasan nézte a lányt. Evék óta ismerte, látta már százszor, de így még soha meg nem nézte. Szőke volt, pirosarcu és még jobban alpirult, amikor ránézett.

— Rachele, adsz egy csókot a fiatalurnak? Mások megteszik.

A lány hallgatott. És ezen az estén *Benito* és *Rachele* együtt sétáltak az olajfaligetben. Ekkor szerették meg egymást — egy egész életre.

Őszinte, tiszta szerelem volt közöttük. Mások talán megbotránkoznak rajta, de ők természetesen tartották, hogy ez az ő ügyük és senki másé. *Benito* Mussolini és *Donna Rachele* nem léptek polgári házasságra. Csak ök évvel később, 1922 októberében, a *Marcia su Roma* előestéjén mentek az anyakönyvvezetőhöz. És 1924-ben léptek az oltár elé. Mussolini kivételes egyénisége kellett hozzá, hogy formalitások nélkül is olyan erős köteleket jelentessen ez a házasság, mint azt a polgári és egyházi törvények előírják.

Mussolini édesanyja természetesen másé képelt fiának jövőjéről. A falusi tanítónő, aki zongorázott, *Carducci* költeményeit szavalta és úgy beszélt franciául, mint egy dáma, nem kellett *Benito*-nak. Néha elment sétálni vele, verset is írt róla: „*Bimba, non mi guardare!*” — „Kislány ne nézz rám...” De nem kellett neki. Talán azért volt ez, mert még gyengédem emlékezett a svájci orosz diáklányra, aki „*Benituskának*” becézte és éjszakákon keresztül vitalkozott vele *Marx*-ról. Vagy a friuli lányok jártak eszébe, *Udine szépe*!... Mióta *Rachele*t megismerte, egyikükre sem gondolt tovább, a gazdag parasztlányokra sem, akik epedtek utána. És ebbe *Donna Rosanak* is bele kellett nyugodnia.

készerezte az olvasók számát. Megkészeztet Mégsem érdekel ez már többé. Népszerű tárcsírónak lenni, nem, köszönöm! Akkor már inkább maradtam volna közműves! A közműves legalább látja munkájának eredményét, megbizonyosodhat róla, hogy áll a ház, amelyet épített.

Donna Rachele a kis *Edda*t ringatta és hallgatott. Nem volt mit tenni, a szavak ellenében, amelyek nem is az ő számára ömlöttek *Benito* szájából, hanem a maga igazolására. És sokszor gondolta az asszony:

— Milyen boldogok lennénk, ha nem lenne a világon politika...

Bongha Béla S. J.
Róma Lelke
(Utak és élmények)

Az illusztris szerző az Örök Város köré csoportosítja útirajzait s nemcsak Rómát rajzolja meg, Róma titokzatos lelkét, hanem az ellen-Rómákat, *Canterburyt* és *Konstantinápolyt* is. Remek kiadás, gyönyörű képekkel!

Ára 110 lei
és 15 lei portó.

Kapható: könyvosztályunknál.

Most aktuális! Fontos könyvujjdonság!
Reumás betegeknek nélkülözhetetlen!

A reumás bajok házi kezelése

Irta: dr. Engländer Árpád.

Hogyan szabadulhatunk házi kezeléssel a reumás betegségektől?

Az értékes tartalomjegyzékből: Mi a reuma — Izületi és izomreuma — Köröközők — Az izületi reuma — Mikor kezdjük el gyógyítani a reumát? — Hogyan védekezünk a reuma ellen? — A reumás bajok házi kezelése — Masszáz — Borogatások — Diathermia — Étrendi előírások — A fejtízek reumája — Fürdők — Helyi melegkezelések — Hexenschuss — Homokfürdők — Iszap kezelés — Ivókurák — Kádfürdők — Kénesfürdők — Kőszóvény — Ledörzsölések — Lumbago — Nyaki izom reumája — Priessnitz borogatások — Sofürdők — Sovánvító kurák — Száraz pakkolás — Thermofor — Hőkezelések, stb., stb., stb. Az összes reumás megbetegedések gyógy módjait a legkimerítőbben tárgyalja ez a kitűnő mű, amely kitűnő tanácsaival valószínűleg áldás a reumás betegségeken szenvedőknek.

Ára 85 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunkban.

HIREK

Oradea, Strada Regele Carol II. A.
 ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hét évre 300, három évre 150, egy évre 75 lei.
 Magyarországon: Hét évre 50 P, három évre 25 P, egy évre 12 P.
 Egyes száma ára 20 fillér, vasárnap és ünnepnap 26 fillér.
 Postafelrakási díj csekkszámlánk száma: 80.037.
 Telefon: 27.

Felkészítők: **PEREDI GYÖRGY**
 Cíj szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Cím: Piața Unirii 13. — Telefon 502.

Leírásokat nem örlünk meg és nem adunk vissza.
 Csekke válaszolásokra megválaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Elénk északkeleti szél, változó felhőzet, néhol kisebb havazás, erősebb éjjeli fagy, a nappali hőmérséklet a fagyponthoz közel.

A nők frizuráját, haját szebbé, erősebbé, a fejbőrt korpamentessé teszi reggelenként néhány Tarpan hajcsepp.

Zürichi zárlat. Párizs 20.22 háromnegyed, London 15.17 egynegyed, Newyork 302 háromnegyed, Brüsszel 51.57 fél, Milánó 24.30, Madrid 41.90, Amszterdam 207.80, Berlin 123.25, Bécs — schilling 57.20, Prága 12.69, Varsó 57.80, Belgrád 700.

Sulyok István plébános halála.
 Sulyok István nyug. esanádapácai plébános, szentszéki bíró, életének 74-ik, áldozópapjává 60-ik évében, hosszas szenvedés után meghalt Csanádapácán. Dr. Sulyok István volt képviselő, az „Erdélyi Lapok” publicisztája nagybátyját vesztette el az elhunytban. Gyászolóják: Sulyok Ildá, nővére, Sulyok Eszther, férje Strobl Vilmos, Sulyok Marika, férje dr. Lisek Zoltán és gyermekeik, dr. Sulyok István, felesége Papp Laura és gyermekeik, dr. Sulyok Almos, felesége Sarg Maya és gyermekeik, Sulyok Klára unokahugai és unokaöccsei és Sulyok Taksonyné sógoronője. Az elhunyt plébánost pénteken temették el Csanádapácán nagy részvét mellett.

Diplomáciai baklövés az Elysée-palotában.
 Párizsból jelentik: Eddig elhalgatták, de most már a francia lapok is megírják, milyen kínos diplomáciai baklövést követtek el az Elysée-palotában, amikor megérkezett V. György angol király elhunytának híre. Lebrun köztársasági elnök egyike volt a legelsőeknek, akik részvétüket fejezték ki az angol királyi családnak, részvét-nyilatkozatába azonban kínos hiba csuszott, amelyet érdemes feljegyezni, mert az ilyen balfogás elég ritka a diplomácia világában. Két táviratot fogalmazott meg az elnök, illetve nyilván nem is ő, hanem az Elysée-palota főtitkarsága: az egyik Mary özyegi királynénak, a másik „A walesi herceg öfenségének” szölte. Ugyláznak, az Elysée-palotában elfeledkeztek róla, hogy az angol alkotmány értelmében a trónörökös a király elhalálozásával automatikusan nyomban a királyi jogok birtokába lép. A londoni Times díszkréten jóvátette az Elysée-palota kisiklását és másnap, amikor közzölte a részvétlívratot, megszólításként ez szerepelt a szövegben: „Felség!”

Magyar bál február 15.

Hét kámet ítéltek el Budapesten. Budapestről jelentik: A m. kir. honvédtörvényszék idegen államok javára elkövetett hűtlenség, illetve kemkedés büntette miatt: 1. Szabó Istvánt hatévi fegyházra, nyolcévi hivatal- és jogvesztésre, valamint Nógrád vármegye területéről való kitiltásra. 2. Vidákovics Jánost ötévi fegyházra, tízévi hivatal- és jogvesztésre, valamint Pécsről és a jugoszláv határsávból való kitiltásra. 3. Brosch Jozsefné született Vallovcics Mária csehszlovák állampolgárt négyévi fegyházra, hatévi hivatal- és jogvesztésre, végül Magyarország területéről örök időre való kitiltásra. 4. Szántó Józsefet háromévi fegyházra, nyolcévi hivatal- és jogvesztésre, valamint Budapest és Pest vármegye területéről való kitiltásra. 5. Tomancik Jenőt háromévi fegyházra, hatévi hivatal- és jogvesztésre. 6. Vallasek Margitot háromévi fegyházra, hatévi hivatal- és jogvesztésre. 7. Hoffmann Ferencet háromévi fegyházra, ötévi hivatal- és jogvesztésre, valamint Pécsről és a jugoszláv határsávból való kitiltásra ítélte. Valamennyi ítélet jogerős.

A szerencse aranymadara

mindig olyankor közelíti meg az embert, amikor legkevésbé számít rá. Néha egy véletlennel látszó cselekedetünkkel egész életünkre szóló kellemes emléket szerzünk magunknak. Az Erdélyi Lapok tíz olvasóját akarja ilyen „váratlan” örömben részesíteni. Feltétele olyan nagyon szerény, hogy számba sem jöhet az ajándékok értékével szemben. A sorsolás megrendezésénél az az őszinte sajnálkozás fog el, hogy miért nem részesíthetjük minden egyes olvasónkat ezekben az ajándékokban. Mivel azonban ez teljesen lehetetlen, biztosra vesszük, hogy kedves olvasóink megértik tisztá és őszinte szándékunkat és igyekeznek a február 15-re hirdett sorsoláson minél nagyobb számban részt venni.

Akik 1936. február 15-ig beküldik az 1936. egész évi előfizetésüket, azok között kisorsolunk:

1. főnyeremény: Ingyenes részvétel az „Erdélyi Lapok” által 1936. év folyamán rendezendő olaszországi társasutazáson.
2. nyeremény: Ötnapos ingyenes velencei tartózkodás ugyancsak az Erdélyi Lapok társasutazásával kapcsolatban.
3. nyeremény: Egy Standard rádió, legszébb kivitelben.
4. nyeremény: Igen szép férfi vagy női zsebkönyv.
5. nyeremény: Magyar Szemle díszkönyvnek sorozata (5 kötet).

Akik 1936. február 15-ig beküldik az 1936. félévi előfizetésüket, azok között kisorsolunk:

1. főnyeremény: Ötnapos ingyenes tartózkodás a Püspök-gégyfőrdőben.
2. nyeremény: Ötnapos ingyenes tartózkodás a Gyilkos-tónál.
3. nyeremény: Egy fényképezőgép.
4. nyeremény: Egy uti neszesszer.
5. nyeremény: A Szentek életének négy kötet (kötve).

Megjegyezzük még, hogy eltörően az előző évek gyakorlatától, mindazok, akik az egész évi előfizetési díjat befizetik február 15-ig, a második félév elején (július folyamán) rendezendő második sorsolásunkon is minden további nélkül részt fognak venni.

Nagy kárt okozott a hirtelen fagy Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: Jugoszláviában a hőmérséklet mindenütt erősen leült. A nagy viharok után most erős havazás köszöntött be, s a vasúti forgalom Horvátországban, Dalmáciában, Boszniában és Hercegovinában szünetel. A fagyhullám erős károkat is okozott, mert egy hét előtt a szokatlanul meleg idő következtében a gyümölcsfák kirügyeztek.

*** Szívbelegyeknek és érelmeszesedésben szenvedőknek** reggel éhgyomorra egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűviz — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű ürülést biztosít, a gyomor és a belek működését elősegíti s az emésztés renyhességét csakhamar megszünteti. Az orvosok ajánlják.

Egy partaszórt palack títka. Tokióból jelentik: Néhány nappal ezelőtt a Sarga-tenger hullámai egy ledugaszolt palackot vetettek partra. A felbontásnál kiderült, hogy egy 150 évvel ezelőtt lejárásodott tömegkatasztrófa leírásáról szól. A palack belsejében apróra gyúrt papírlapot találtak, amelyet Hiratomura névű japán írt. 1874-ben indultunk el vitorlásunkon negyvenöt, hogy a szigetekre hajózzunk — írta Hiratomura. Már mélyen a tengerben óriási tájfun tört ki, amely izzé-porrá zúta hajónkat. Egy lakatlan sziget közelében történt mindez, úgyhogy uszva elérhettük a szárazföldet. Mezdöbbenésünkre a szigeten sehol egy lelket nem találtunk és így az éhhalálnak néztünk elébe. Már 11-ik napja egy falat sem volt számban. Társaim legnagyobb része eszméletlenül fekszik körülöttem, amikor e sorokat írom. Ha nem jön segítség, végünk van. — A segítség nem is érkezett. Ezt bizonyítja a talált palack, amely közel másfél századon át hánvódott a tengeren, amíg a hullámok partra nem sodorták.

Tizenhatezer lelt tartalmazó vaskasszát lop-tak egy salajmegyei községhez. Zalaú. Saját tud. A salajmegyei Baita községben a kora hajnali órákban feltörték a községhezát a magukkal vitték a mintegy 16.000 lelt és több fontos okmányt tartalmazó kisebb vaskasszát. A betörést csak másnap reggel fedezték fel. A feltört és kiürített pénzeszközöket a falu szélén, egy árokba dobva találták meg a csendőrök. A nyomozás folyik.

Gyémánt a fogakban. Az Egyesült Államokban — mert melyik másik államról lehetne szó? — az aranyfogakat újabban kis gyémántokkal díszítik. Így, amikor egy elbájoló asszony valakit el akar kápráztatni, csak mosolyognia kell és fogainak ragyogása feltétlenül rátereli a figyelmet. Newyork szalonjaiban és előkelő éttermeiben már teljes az uralma a tündöklő gyémántos fogaknak.

Hülésnél, Influenzánál
 Láznál

TESTA
 CSILLAPÍT AZONNAL

FIGYELJEN! STABLETTAT
 KAPHATÓ MINDENHUT!

Földrengést jelzett a bucuaresti szeizmográf. Bucuaresti. Saját tud. A bucuaresti földrengésjelző hivatal tegnap több kisebb földrengést észlelt, amelyeket a lakosság egyáltalában nem érzett. Az első reggel 4.32—4.34 perc között volt, a második délelőtt 11.12—11.15, a harmadik 14.28—14.36 között. A központok 170—850 km. távolságra voltak Bucuaresttől.

Meghalt Mures megye utolsó magyar főügyésze. Targu-Muresen Sárkány Miklós dr. Mures megye utolsó magyar főügyésze, 68 éves korában, szívroham következtében meghalt. Sárkány nyugdíj ügyében most döntött végső fokozatban a Semmitőszek és keresetét elutasította. Ügyvédje vasárnap közölte Sárkánnyal a Semmitőszek elutasító határozatát, ami végtelen elkeserítette, agynak esett és családja holtan találta ágyában. Az egész magyar társadalom őszinte részvétele mellett temették el.

Husz halottja van egy titokzatos betegségnek Görögországban. Athénből jelentik: A Peloponnesoson fekvő Bartholonios községben husz egyén rövid időközben hirtelen meghalt. Az orvosok minden esetben olyan jeleket állapítottak meg, mintha az illetőket szívroham érte volna. Tekintettel arra, hogy a különös eset miatt Bartholoniosban nagy izgalom keletkezett a lakosság között, szakorvosokat küldtek ki a rejtélyes halálosok felvilágosítására.

A három megmenekült Hugh William. Néha a névrokonság különös eseteivel találkozhatunk. A legkülönösebb esete a következő: 1664-ben egy hajó Új-Gília partjai mellett zátonyra futott. A hajótörésből egyetlen egy utas, Hugh William menekült meg. 1765-ben és 1820-ban szintén hajótörést szenvedett két hajó s mind a két esetben csak egyetlen ember menekült meg s mind a két embert Hugh Williamnak hívták. Természetesen mind a három esetben más-nás Hugh William menekült meg. Ez a különös játéka a véletlennek nem is olyan különös, hogy a Hugh William éppen gyakori név az Atlanti-óceánon túl, mint a magyarban például Kovács István.

Hat ember és négy gyermek halt meg, Amszterdamban, tűzkatasztrófa következtében. Amszterdamból jelentik: Amszterdam legrégebb városnegyedében szombatra virradó éjszaka hatalmas tűz pusztított. Hat ember és négy gyermek meghalt, négyen súlyosan megsebesültek. A tűz két egymásba épített középkori ház egyik emeletén ütött ki. A lakók a tetőn át akartak menekülni, de ez nem sikerült. Az áldozatok szenné égtek, úgyhogy személyazonosságukat sem lehetett eddig megállapítani.

Just Béla:
A modern francia katolikus irodalom története

A modern francia katolikus irodalom egyike a legtöbb embert érintő kérdéseknek. Utóbb jelentőségű ismereteket Just Béla könyve: olyan közel hozza a kor egyik legnagyobb szellemi jelenségét, hogy a magyar olvasó tökéletes beleéléssel olvassa lapjait. Iróknak, olvasóknak egyaránt fontos és szükséges munka.

Ára 75 lei és 15 lei portó.
Kapható: könyvszálunknál

Mussolini felesége, az ismeretlen asszony

Irtá: Louis Delapree

Donna Rachele Mussolini, a diktátor felesége, ismeretlen a nagyvilág előtt. Amíg a *Duce* legujabb álma sokaknak álmatlanságot okoz Európában, a feleségéről nem beszél senki. Ennek egyszerű oka az, hogy Mussolininé kevéssé a nyilvánosság, olyan csökönyösen és kitartóan, ahogyan a parasztlányok tesznek. Ha valamit a fejükbe vettek. Ha az ő ismeretlen, tiszta élete köztudomásúvá válna, Mussolini ellenfelei valószínűleg azt mondanák, hogy a felesége nélkül még rosszabb lenne a diktátor, tisztelői pedig kétségbe vonnák, hogy nélkülük elérhető volna.

Mert csodálatos ennek az asszonynak az egyszerű élete. Parasztlánynak született, szolgáló volt egy kocsmában, aztán egy jelentéktelen szocialista intellektuálnak lett a felesége. — most pedig Olaszország első asszonya a királyné után. Valószínűleg ennek hangzó regényhez hasonlít, amit most elmondok a kis Rachele-ről, az idillről a predappioi vendégházban, ahonnan Európa legérdekesebb emberpárja világtörténelmi útjára indult.

A predappioi kis cseléd

Könyökig feltűrt ruhával, szappanos vízzel telt leknő mellett állt egy fiatal parasztlány. — Rachele, a kis cseléd — és szennyes mosott a predappioi kocma udvarán. Ezekilencszáznyolc egyik hétköznapján történt ez. Olyan nap volt, mint a többi szokott lenni ebben a faluban és egész Romagnában. Sok munkát, kevés örömet jelentenek az egyforma napok a falusiaknak. Mosás közben az olasz kivándorlók dalát énekelte a kis cseléd, a kivándorlókat, akik a tengeren túl keresnek munkát.

*Trente giorni di machine a vapore
Et nell'America ci siamo arrivati!
Non abbiamo trovato ne paglia ne fieno
Abbiam dormito sul nudo terreno
Come le bestie che va a riposar!*

„Harminc nap a gőzhajón — és Amerikára értünk! Nem volt szalma, nem volt szén, amire lefeküdjünk. — a földön aludtunk, — mint a pihenő barmok.”

A szomorú ének után vidám dalba fogott. Miért is lenne az ember szomorú, amikor még csak tizenöt éves? Élete nem volt könnyű. Szülei szegény parasztlányok voltak, nem tarthaták el a lányt. Ezért adták szolgáltaiba *Donna Rosa Mussolinéhez*, a falusi kovács özvegyéhez.

A kis cselédnek kellett végezni minden nehéz munkát a kocsmában. Nem volt valami vidám élet ottan! Hétköznapon néhány vendéglőlegény tért be, felhajtott egy pohár bort, bekapott hamar egy rántottát. Vasárnap a

gazdag parasztlányok jöttek kártyázni, de azok sem költöttek.

Valamikor másként volt, mikor még a kovács összehívta barátait, politikált velük és nagyokat ittak. Nyers embernek tartották a kovácsot. Vörös volt és nem félt eszméit hangoztatni, pedig le is csukták érte. Mióta meghalt és kalapácsa nem hangzott az üllőn, sem ökle az asztalon, özvegye, *Donna Rosa*, árnyéka volt csupán sajátmágnak. Három gyermekkel kellett felnevelnie: *Benito*-t, *Arnaldo*-t, *Edwige*-t — és nem volt más jövedelme, mint az a kevés, amit a kocma hozott és nyomorúságos tanítónői nyugdíja, mi mindössze tizennyolc lira volt havonta. Szelid, szomorú mosoly volt mindig az ajkán, lépését szinte nem is lehetett hallani. Gyermekel már nagyok voltak, dolgoztak. Csak a legidősebb fiú, *Benito*, okozott sok gondot az asszonynak.

Rachele valóságos ördögnek tartotta, de csodálattal nézett rá. *Benito* szocialista volt, vörös, mint az apja — és már ő is ült eszméi miatt. Ez az ember meg akarja változtatni a világot, munkát adni a szegénynek, kenyeret az éhezőknek! Bárcsak lehetséges lenne! Művelt ember is volt. Tanítókodott, majd franciát tanított Onigliában. Bejárta az idegen országokat és alig tudta valaki, mit csinált ott. Az a hír járta, hogy lecsukták Svájcban is. Ausztriában is. Most újságokba írogatott és titkárnak volt a szakszervezetnek.

Benito önzellen, idilli szerelme

Donna Rosa kiáltott az ablakból:

— Rachele, szedj sárgarépát levesnek a kertben!

— Igen, *Donna Rosa*.

Mikor elkészült vele, a kis cseléd folytatta tovább a ruhamosást. *Benito*-ra gondolt. Milyen zavarba hozza az embert, ha ránéz!

„Boldogok lennénk, ha politika nem lenne”

A fiatal házaspár Forliban telepedett le, egy kis munkáslakásban. Mussolini felesége azóta sem változott. Ha valaki megkérdezi:

— Mit csinál egész nap, *Donna Rachele*?

— Egészen biztosan a felelet hangzik:

— El vagyok foglalva a háztartással. — És ez éppen annyira igaz most, 1936-ban, mint volt 1910-ben vagy a háború elején. Naponta elmegy a piacra, a legszebb dinnyéket választja ki férjének. Mert a diktátor mértékletes, húst alig eszik, de szereti mindennek a javát.

Nem volt könnyű Forliban a háztartást vezetni, különösen mikor megszületett az első gyermek: *Edda*. — aki jelenleg *Ciano* gróf felesége. Százhusz lírából kellett kijönni havonta, de ezt is ritkán kapta kézhez az asszony. *Benito*, mint szakszervezeti titkár kapta fizetését, de ezenkívül kiadott egy hetilapot „*Osztályharc*” cím alatt. A cikkeket ő írta és ő címezte meg az egyes példányokat is. A nyomdaköltség fedezésére gyakran el kellett venni a százhusz lírából. *Donna Rachele* sohasem kifogásolta. Mindig értett hozzá, hogy kevés pénzből kijöjjen.

Inkább az nyugtalanította az asszonyt, hogy *Benito* napról-napra mogorvább lesz. Nem hangzott a nevetése, elégedetlen volt mindennel és főleg önmagával. Szocialista elvtársait lenézte, mert közepesek, hitványak voltak. Beszéd közben „*agiatelle*”-nek „*nudli*”-nak nevezte őket. Előfordult, hogy munkája után, késő este szinte kétségbeesetten kifakadt: — Rachele! Minden el van veszve! Sohasem csinálunk forradalmat...

A derek asszony biztatta, miközben segített a cipőjét kifűzni:

— Dehogyan nem, ha te akarod! Türelmetlen vagy *Benito*, ez az egész.

A jövendő diktátor alig hallgatott rá. *Leopardi*-t olvasta és pesszimizmusa egészen ráragadt.

— Mi vagyok én, *Rachele*? Látod, politikát csinállok, de nincs türelmem kivárni az eredményt. Talán rosszul tettem, hogy abbahagytam az írodalmat. Az a tárcs, amit az „*Avanti*” közölt, a „*Claudia Porticella*” meg-

Nem csoda, hogy minden lány utána bomlik a faluban. Es senki nem tud úgy hegedülni, mint ő. Többre menne a muzsikálással, mint a politikával. — ezt tartják róla. A politikát senki sem tudja kiverni a fejéből, előbb hull olajeső az égből, mintsem lemondana róla.

„*Abbiam dormito sul nudo terreno*...”
A cseléd lány énekét erős férfihang folytatta tovább:

„*Et l'America l'e longa l'e large*...”
Benito állt mögötte. Sovány állat rövid, fekete szakáll borította, szeme csillogott a nagy sapka alatt, zsebei könyvekkel voltak teleítomva, hóna alatt hegedűjét tartotta. *Benito Mussolini* hosszasan nézte a lányt. Evék óta ismerte, látta már százszor, de így még soha meg nem nézte. Szőke volt, pirosarcu és még jobban alpirult, amikor ránézett.

— *Rachele*, adsz egy csókot a fiatalnak? Mások megteszik.

A lány hallgatott. Es ezen az estén *Benito* és *Rachele* együtt sétáltak az olajfaligetben. Ekkor szerették meg egymást — egy egész életre.

Öszinte, tiszta szerelem volt közöttük. Mások talán megbotránkozna rajta, de ők természetesen tartották, hogy ez az ő ügyük és senki másé. *Benito Mussolini* és *Donna Rachele* nem léptek polgári házasságra. Csak sok évvel később, 1922 októberében, a *Marcia su Roma* előestéjén mentek az anyakönyvvizetőkhez. Es 1924-ben léptek az oltár elé. *Mussolini* kivételes egyénisége kellett hozzá, hogy formalitások nélkül is olyan erős köteleket jelentessen ez a házasság, mint azt a polgári és egyházi törvények előírják.

Mussolini édesanyja természetesen másé képzelt fiának jövőről. A falusi tanítónő, aki zongorázott, *Carducci* költeményeit szavalta és úgy beszélt franciául, mint egy dáma, nem kellett *Benito*-nak. Néha elment sétálni vele, verset is írt róla: „*Bimba, non mi guardare*” — „Kislány ne nézz rám”... De nem kellett neki. Talán azért volt ez, mert még gyengédem emlékezett a svájci orosz diáklányra, aki „*Benituskának*” becézte és éjszakákon keresztül vitalkozott vele *Marx*-ról. Vagy a friuli lányok jártak eszébe. *Udine* szépe... Mióta *Rachele*t megismerte, egyikükre sem gondolt tovább a gazdag parasztlányokra sem, akik épdek utána. Es ebbe *Donna Rosa*-nak is bele kellett nyugodnia.

— Milyen boldogok lennénk, ha nem lenne a világon politika...

készerezte az olvasók számára. Megkészszerelt. Mégsem érdekel ez már többé. Népszerű tárcsírónak lenni, nem, köszönöm! Akkor már inkább maradtam volna kőműves! A kőműves legalább látja munkájának eredményét, megbizonyosodhat róla, hogy áll a ház, amelyet épített.

Donna Rachele a kis *Edda*-t ringatta és hallgatott. Nem volt mit tenni, a szavak ellenében, amelyek nem is az ő számára ömlöttek *Benito* szájából, hanem a maga igazolására. Es sokszor gondolta az asszony:

— Milyen boldogok lennénk, ha nem lenne a világon politika...

Bongha Béla S. J.
Róma Lelke
(Utak és élmények)

Az illusztráció szerző az Örök Város köré csoportosítja útirajzait s nemcsak Rómát rajzolja meg, Róma titkos lakosai, hanem az ellen-Rómát, Can terburty és Konstantinápolyt is. Remek kiadás, gyönyörű képekkel!

Ára 110 lei

és 15 lei portó.

Kapható: könyvosztályunknál.

Most aktuális! Fontos könyvújdonás!
Reumás betegeknek nélkülözhetetlen!

A reumás bajok házi kezelése

Irtá: dr. Engländer Árpád.

Hogyan szabadulhatunk házi kezeléssel a reumás betegségektől?

Az értékes tartalomjegyzékből: Mi a reuma — Izületi és izomreuma — Köröközők — Az izületi reuma — Mikor kezdjük el gyógyítani a reumát? — Hogyan védekezünk a reuma ellen? — A reumás bajok házi kezelése — Masszázs — Borogatások — Diathermia — Elektromosítások — A fejizmok reumája — Fűrdők — Helvi melegkezelések — Hexenschuss — Homokfürdők — Iszap kezelés — Ivókurák — Kádfürdők — Kénesfürdők — Kőszövény — Ledorzsolások — Lumbago — Nyaki izom reumája — Priessnitz borogatások — Sofürdők — Sovánvító kurák — Száraz pakkolás — Thermofor — Hőkezelések, stb., stb., stb. Az összes reumás megbetegedések gyógymódjait a legkimerítőbben tárgyalja ez a kitűnő mű, amely kitűnő tanácsaival valóságos áldás a reumás betegeknek szenvedőknek.

Ára 85 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunknál.

HIREK

Közvetítő szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítés helye
Oradea, Strada Regele Carol II. 4.
 ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hat évre: Egész évre 200. fél évre 100. negyedévre 25. egy hónapra 25. le. Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 12 P. Egyre szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
 Postafiókárképzési csekk számlánk száma: 80.037.
 Telefon: 27.

Felölteszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**
 Csalji szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Csalj, Pieta Utrii 13. — Telefon 502.

Kéziratokat nem öntik meg és nem adnak vissza.
 Csekk válaszolások magánlevelekre válaszolnak.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Élénk északkeleti szél, változó felhőzet, néhol kisebb havazás, erősebb éjjeli fagy, a nappali hőmérséklet a fagyponthoz közel.

A nők frizuráját, haját szebbé, erősebbé, a fejbőrt korpamentessé teszi reggelenként néhány Tarpan hajcsepp.

Zürichi zárlat. Párizs 20.22 háromnegyed, London 15.17 egynegyed, Newyork 302 háromnegyed, Brüsszel 51.57 fél, Milánó 24.30, Madrid 41.90, Amszterdam 207.80, Berlin 123.25, Bécs — schilling 57.20, Prága 12.69, Varsó 57.80, Belgrád 700.

Sulyok István plébános halála. Sulyok István nyug. esanádapcái plébános, szentszéki bíró, életének 74-ik, áldozópapjának ötvenedik évében, hosszas szenvedés után meghalt Csanádapcán. Dr. Sulyok István volt képviselő, az „Erdélyi Lapok” publicisztája nagybátyját vesztette el az elhunytban. Gyászolják: Sulyok Ilda, nővére, Sulyok Eszter, férje Strobl Vilmos, Sulyok Marika, férje dr. László Zoltán és gyermekeik, dr. Sulyok István, felesége Papp Laura és gyermekeik, dr. Sulyok Almos, felesége Sarg Maya és gyermekeik, Sulyok Klára unokahugai és unokaöccsei és Sulyok Taksony né sógornője. Az elhunyt plébánost pénteken temették el Csanádapcán nagy részvétel mellett.

Diplomáciai baklövés az Elysée-palotában. Párizsból jelentik: Eddig elhallgatták, de most már a francia lapok is megírják, milyen kínos diplomáciai baklövés történt el az Elysée-palotában, amikor megérkezett V. György angol király elhunytának híre. Lebrun köztársasági elnök egyike volt a legelsőeknek, akik részvétüket fejezték ki az angol királyi családnak, részvétnyilatkozatába azonban kínos hiba csúszott, amelyet érdemes feljegyezni, mert az ilyen halogás elég ritka a diplomácia világában. Két táviratot fogalmazott meg az elnök, illetve nyilván nem is ő, hanem az Elysée-palota főtitkarsága: az egyik Mary övegy királynénak, a másik „A walesi herceg öfenségének” szült. Ugylátszik, az Elysée-palotában elfeledkeztek róla, hogy az angol alkotmány értelmében a trónörökös a király elhalálozásával automatikusan nyomban a királyi jogok birtokába lép. A londoni Times díszkréten jóvátette az Elysée-palota kisiklását és másnap, amikor közölte a részvétvívíratot, megszólítottként ez szerepelt a szövegben: „Felség!”

Magyar bál február 15.

Hát kámet ítéltek el Budapesten. Budapest-ről jelentik: A m. kir. honvédtörvényesék idegen államok javára elkövetett hűtlenség, illetve kémkedés büntette miatt: 1. Szabó Istvánt hatévi fegyházra, nyolcévi hivatal- és jogvesztésre, valamint Nógrád vármegye területéről való kitiltásra. 2. Vidakovic Janost öt évi fegyházra, tízévi hivatal- és jogvesztésre, valamint Pécsről és a jugoszláv határsávból való kitiltásra. 3. Brosch Józsefné született Vallovcics Mária csehszlovák állampolgárt négyévi fegyházra, hatévi hivatal- és jogvesztésre, végül Magyarország területéről örök időre való kitiltásra. 4. Szántó Józsefet háromévi fegyházra, nyolcévi hivatal- és jogvesztésre, valamint Budapest és Pest vármegye területéről való kitiltásra. 5. Tomanek Jenőt három évi fegyházra, hatévi hivatal- és jogvesztésre. 6. Vallasek Margitot háromévi fegyházra, hatévi hivatal- és jogvesztésre. 7. Hoffmann Ferencet háromévi fegyházra, öt évi hivatal- és jogvesztésre, valamint Pécsről és a jugoszláv határsávból való kitiltásra ítélte. Valamennyi ítélet jogerős.

A szerencse aranymadara

mindig olyankor közelíti meg az embert, amikor legkevésbé számít rá. Néha egy véletlennek látszó cselekedetünkkel egész életünkbe szóló kellemes emléket szerzünk magunknak. Az Erdélyi Lapok tíz olvasóját akarja ilyen „véletlen” örömben részesíteni. Feltétele olyan nagyon szerény, hogy számba sem jöhet az ajándékok értékével szemben. A sorsolás megrendezésénél az az őszinte sajnálkozás fog el, hogy miért nem részesíthetjük minden egyes olvasónkat ezekben az ajándékokban. Mivel azonban ez teljesen lehetetlen, biztosra vesszük, hogy kedves olvasónk megértik tisztá és őszinte szándékunkat és igyekeznek a február 15-re hirdett sorsoláson minél nagyobb számban részt venni.

Akik 1936. február 15-ig beküldik az 1936. egész évi előfizetésüket, azok között kisorsolunk: 1. főnyeremény: Ingyenes részvétel az „Erdélyi Lapok” által 1936. év folyamán rendezendő olaszországi társasutazáson. 2. nyeremény: Ötnapos ingyenes velencei tartózkodás nyarancsak az Erdélyi Lapok társasutazásával kapcsolatban. 3. nyeremény: Egy Standard rádió, legszebb kivitelben. 4. nyeremény: Igen szép férfi vagy női zsebkönyv.

5. nyeremény: Magyar Szemle díszkönyvvelnek sorozata (5 kötet). Akik 1936. február 15-ig beküldik az 1936. féle évi előfizetési díjukat, azok között kisorsolunk: 1. főnyeremény: Ötnapos ingyenes tartózkodás a Püspök-gögyűrdőben. 2. nyeremény: Ötnapos ingyenes tartózkodás a Gyilkos-tónál. 3. nyeremény: Egy fényképezőgép. 4. nyeremény: Egy uti napszeszer. 5. nyeremény: A Szentek életének négy kötet (kötve).

Megjegyezzük még, hogy eltérően az előző évek gyakorlatától, mindazok, akik az egész évi előfizetési díjat befizetik február 15-ig, a második félvélelel (július folyamán) rendezendő második sorsolásunkon is minden további nélkül részt fognak venni.

Nagy kárt okozott a hirtelen fagy Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: Jugoszláviában a hőmérséklet mindenütt erősen lehűlt. A nagy viharok után most erős havazás köszöntött be, s a vasuti forgalom Horvátországban, Dalmáciában, Boszniában és Hercegovinában szünetel. A fagyhullám erős károkat is okozott, mert egy hét előtt a szokatlanul meleg idő következtében a gyümölcsfák kirügyeztek.

*** Szívbetegnek és érelmeszesedésben szenvedőknek** reggel éhgyomorrra egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűviz — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű ürülést biztosít, a gyomor és a belek működését elősegíti s az emésztés renyhességét csakhamar megszünteti. Az orvosok ajánlják.

Egy partasodort palack títka. Tokióból jelentik: Néhány nappal ezelőtt a Sarga-tenger hullámai egy ledugaszolt palackot vetettek partra. A felbontásnál kiderült, hogy egy 150 évvel ezelőtt lejártszódt tömegkatasztrófa leírásáról szól. A palack belsejében apróra gyúrt papírlapot találtak, amelyet Hiratomura nevű japán írt. 1874-ben indultunk el vitorlásunkon negyvenöt, hogy a szigetekre hajózzunk — írta Hiratomura. Már mélyen a tengerben óriási tájfun tört ki, amely izé-porrá zúta hajónkat. Egy lakatlan sziget közelében történt mindez, úgyhogy uszva elérhettük a szárazföldet. Megdöbbenésünkre a szigeten sehol egy lelket nem találtunk és így az éhhalálnak néztünk elébe. Már 11-ik napja egy falat sem volt számban. Társaim legnagyobb része eszméletlenül fekszik körülöttem, amikor a sorokat írom. Ha nem jön segítség, végünk van. — A segítség nem is érkezett. Ezt bizonyítja a talált palack, amely közel másfél századon át hanyódott a tengeren, amíg a hullámok partra nem sodorták.

Tizenhatezer lelt tartalmazó vaskasszát lop-tak egy salajmegyei községhezáról. Zélaun. Saját tud. A salajmegyei Baita községben a kora hajnali órákban feltörték a községhezárát a magokkal vitték a mintegy 18.000 lelt és több fontos okmányt tartalmazó kisebb vaskasszát. A betörést csak másnap reggel fedezték fel. A feltört és kiürített pénzszekrényt a falu szélén, egy árokba dobták, amíg a csendőrök. A nyomozás folyik.

Gyémánt a fogakban. Az Egyesült Államokban — mert melyik másik államról lehetne szó? — az aranyfogakat újabban kis gyémántokkal díszítik. Így, amikor egy elbájoló asszony valakit el akar kápráztatni, csak mosolyognia kell és fogainak ragyogása feltétlenül rátereli a figyelmet. Newyork szalonjaiban és előkelő éttermeiben már teljes az uralma a tündökös gyémántos fogaknak.

Hülésnél, Influenzánál
 Láznál

TESTA
 CSILLAPÍT AZONNAL

FIGYELJEN! ATABLETTÁT
 KAPHATÓ MINDENUT!

Földrengrést jelzett a bucuaresti szeizmograf. Bucuaresti. Saját tud. A bucuaresti földrengrésjelző hivatal tegnap több kisebb földrengrést észlelt, amelyeket a lakosság egyáltalában nem érzett. Az első reggel 4.32—4.34 perc között volt, a második délelben 11.12—11.15, a harmadik 14.28—14.36 között. A központok 170—850 km. távolságra voltak Bucuaresttől.

Meghalt Mures megye utolsó magyar főügyésze. Targu-Muresen Sárkány Miklós dr. Mures megye utolsó magyar főügyésze, 68 éves korában, szívrohamában meghalt. Sárkánynak nyugdíj ügyében most döntött végső fokon a Semmitőszék és keresetét elutasította. Ügyvédja vasárnap közölte Sárkánnyal a Semmitőszék elutasító határozatát, ami végtelen elkeserítette, ágnak esett és családja holtan találta ágyában. Az egész magyar társadalom őszinte részvétele mellett temették el.

Husz halottja van egy titokzatos betegségnek Görögországban. Athénből jelentik: A Peloponnesoson fekvő Bartholonios községben husz egyen rövid időközben hirtelen meghalt. Az orvosok minden esetben olyan jeleket állapítottak meg, mintha az illetőket szívroham érte volna. Tekintettel arra, hogy a különös eset miatt Bartholoniosban nagy izgalom keletkezett a lakosság között, szakorvosokat küldtek ki a rejtélyes halálesetek felülvizsgálására.

A három megmenekült Hugh William. Néha a névrokonság különös eseteivel találkozhatunk. A legkülönösebb esete a következő: 1864-ben egy hajó Uj-Gilla partjai mellett zátonyra futott. A hajótörésből egyetlen egy utas, Hugh William menekült meg. 1765-ben és 1820-ban szintén hajótörést szenvedett két hajó s mind a két esetben csak egyetlen ember menekült meg s mind a két embert Hugh Williamnak hívták. Természetesen mind a három esetben más-nás Hugh William menekült meg. Ez a különös játéka a véletlennek nem is olyan különös, hogy a Hugh William éppen gyakori név az Atlanti-óceánon túl, mint a magyarban például Kovács István.

Hat ember és négy gyermek halt meg, Amszterdamban, tűzkatasztrófa következtében. Amszterdamból jelentik: Amszterdam legrégebb városnegyedében szombatra virradó éjszaka hatalmas tűz pusztított. Hat ember és négy gyermek meghalt, negyven súlyosan megsebesültek. A tűz két egymásba épített középkori ház egyik emeletén ütött ki. A lakók a tetőn át akartak menekülni, de ez nem sikerült. Az áldozatok szénné égtek, úgyhogy személtávozosságukat sem lehetett eddig megállapítani.

Just Béla:

A modern francia katolikus irodalom története

A modern francia katolikus irodalom egyike a legtöbb embert érintő kérdéseknek. Uttoró jelentőségű ismeretanyag Just Béla könyve: olyan közel hozza a kor egyik legnagyobb szellemi jelenségét, hogy a magyar olvasó tökéletes beleéléssel olvassa lapjait. Iróknak, olvasóknak egyaránt fontos és szükséges munka.

Ára 75 lei és 15 lei portó.

Kapható: könyvszállyunknál

Elemfogyasztók figyelmébe!

A „DURA-REX”, anód- és zseblámpaelemeink azok közismert speciális tulajdonságainál fogva egyedülálló a piacon. Felhívjuk azonban a t. fogyasztók figyelmét, hogy hasonló elnevezésű más elemekkel össze nem tévesztendők, mivel csak a „DURA-REX” vignetával és az itt látható védjeggyel ellátott elemek a mi gyártmányaink.

Utánzatoktól óvakodjunk!

DURA-MŰVEK R.-T.

Ma, február 9-én van a Központi Katolikus Legényegylet mezeivirág bálja. A Központi Katolikus Legényegylet ifjusága ma este 9 órai kezdettel rendezi meg műsoros mezeivirág-bálját, az egyesület székházának nagytermében. Belépődíj 30 és 20 lei.

Nagybírtokos lett a cigányprimás fiából. Prágából jelentik: Erdekes örökösödési perben hozott ítéletet a prágai törvényszék. Annakidején világszenzáció volt, hogy Nyári Rudi híres magyar cigányprimás feleségül vette Pestetich Vilma grófnőt. A Nyári család előkelő házasságának ezzel nem volt vége, mivel röviddel azután Nyári Rudi öccse, Nyári József Sopronban házasságot kötött Vradiszlav Marzit lengyel grófnővel. A lengyel grófnő nem sokkal azután meghalt s Nyári József fia nevében pert indított az örökségért a Vradiszlav grófi család ellen. A per csak most dönt el végérvényesen, olyan értelemben, hogy a most tizenhétéves ifj. Nyári József megkapta a csehszlovákiai területen fekvő ezer holdból és egy bécsi palotából álló örökséget.

Ikrék életben-halálban egyaránt. Két iker-testvér, mindkettő asztalos, halt meg a napokban, 70 éves korukban szülővárosukban, Wrenthamben (Massachusetts) és pedig mind a ketten ugyanabban a betegségben, gyomorrakkban. A betegség lefolyása mindkét testvérnél pontosan ugyanaz volt és mind a ketten ugyanazon a napon és csaknem ugyanabban az órában haltak meg. Ime, egy különös eset, amely méltán érdekelheti a biológusokat.

Temetések Oradeán. Dévald Dezső nyug. postahivatali igazgató 62 éves korában Budapesten meghalt. Temetése kedden délután 4 órakor lesz Oradeán a Rulikovszky-temető kápolnájából. — **Pozsonyi Jenő** festőművész 54 éves korában meghalt. Temetése vasárnap délután fél 4 órakor lesz a Rulikovszky-temető kápolnájából. — **Popa Flora** 36 éves korában meghalt. Temetése ma délután 2 órakor lesz a Pasteur utcából. (Erdélyi „Concordia”).

Buzgó Mariska 44 éves korában meghalt. Temetése február hó 9-én délután 2 órakor lesz a Rulikovszky-temetőben. („Caritas”).

Százezer lei értékű kegyesert loptak el két katolikus templomból. Arad. Saját tud. Az elmúlt napokban ismeretlen tettesek vandál pusztítást végeztek a grádi st. majd a gail katolikus templomban. A két templomból közel százezer lei értékű arany- és ezüst kegyesert vitték magukkal a kegyesertő gonosztevők. A rendőrségi nyomozás ma eredményre vezetett: az éjszaka folyamán a rendőrség a külvárosban megbújt bűnözőket bekerítette s megadásra kényszerítette. A rejték helyen négy rovtomultu egyént fogtak el, akiket a két templomból kivül sorozatos lakásfosztogatással is gyanúsítanak. Az őrizetbe vett embereket erősen megbilincselve a rendőrségre kísérték, ahol még az éjszaka folyamán megkezdtek kihallgatásukat. Fisztolov János rovtomultu betörő feleségével és egy kiskorú fiával követte el a gail templombetörést. Az elfogottak lakásán meg is találták a gail templomból lopott kegyeserteket, a grádi st. templombetörést azonban tagadják a gyanúsítottak. Az elfogott kiskorú apja, szintén betörő, aki jelenleg fegyházbüntetését tölti különböző bűncselekmények miatt. A háromtagú betörőtársaságot több lakásfosztogatással is gyanúsították.

* **Ha fáradt és izgatott, ha a hasban feszülés érzése kínozza és gyakori félelemérzetben szenved, akkor igyék reggelente egy pohár keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarokat, csökkenti a mérges bélgázfejlődést s elhárítja a vértudulásokat. Az emésztőszervek bántalmának több orvostanára elismert, hogy olyan tüneteknél, amelyeket a héhben keletkező mérgek okoznak, a **Ferenc József** viz kitűnően beválik. Az orvosok ajánlják.**

Törölték a görög tisztek névszabóját, akik a tavaszi zendülésben résztvettek. Athénből jelentik: Papagos hadügyminiszter javaslatára királyi rendelet jelent meg, amely törli a tényleges és tartalékos tisztek lajstromából azokat a tiszteket, akiket a tavaszi zendülésben való részvétel miatt a hadbíróóság elítélt. A hadügyminiszter kijelentette, hogy a haditanács nem foglalkozott a tisztek visszahelyezése ügyével.

Kérelem. Jézus szent Szíve tiszteletére a Rupea-i római katolikus anyaegyházhoz tartozó Racosul de jos filiában kis kápolnát óhajtok építeni, amit 120 lélek nélkülöz. Jézus szent Szívét szerető és tisztelő jöleikhez fordulunk segítségért, hogy nemes tervünket valóra válthassuk. Az Ur Jézus fizesse meg kegyes adományát. Szives adományokat a Rupea lelkesi hivatalhoz kérem.

* **A modern szépségideál.** Nincs többé csunya nő, amióta apolják magukat a hölgyek. Ma már tudjuk, hogy egy nőnek a bája a személyében van s ez a körülmény kihangsúlyozza a szépség-ápolás történetét. A szép, gyöngéd, folt- és ránc nélküli teint mindig igézően hat. Milyen könnyű pedig szép és fiatalos arcához jutni szakszerű szépségápolással. Főtennivaló a bőrnek az alapos tisztítása és táplálása. A Scherk arcviz és a Scherk arany krém a legértékesebb segítőkészek. A Scherk arcviz a bőr pórusaiba mélyen hatol, szabályozza a vérkeringést és életerős egyenletes vérnyomást idéz elő. A Scherk arany krém megpuhítja a bőrt és megedzi a szem és a száj táján képződő veszélyes ráncokat és egyidejűleg a téli napokon a bőr egyenletes melegen tartásáról is gondoskodik, ami a mai modern szépségnél elengedhetetlen. És még valami. A Scherk arcviz és a Scherk arany krém egy nagyon finom, állandó hatású parfümöt tartalmaz, amelynek kellemes szaga sohasem téveszti el hatását.

Két évről tizenöt napra szállították le egy városi alkalmazotti büntetését. Timișoara. Saját tud. Még 1932-ben feljelentették a sziguranacán Bődő Ferenc városi alkalmazottat, aki a városi köztisztasági üzemben teljesített szolgálatot, mint kovács, hogy ismételtén kikelt a románok ellen és felségsértő nyilatkozatokat is tett. A feljelentést egy Anghel Carol nevű köztisztasági alkalmazott írta alá több társával egyetemben. Bődő Ferencet 1934-ben a törvényszék két évi börtönrre ítélte. Most tartotta meg az ítélőtábla a fellebbezési tárgyalást. Ezen élsősorban Ciunga George, a köztisztasági üzem volt igazgatója jelentette ki vallomásában, hogy annakidején nája is feljelentették Bődőt, a maga részéről ki is vizsgálta a dolgot és megállapította, hogy tiszteletes hecsületes ember, aki csak a munkájával törődik, sohasem politizál és annyira higgadt ember, hogy lehetetlenség, hogy az inkriminált kijelentésekre ragadtatta volna el magát. Ezzel szemben Anghel Carol, a feljelentő, a lupeni véres munkaszavargások után került ide s egyrészt élénk kommunista propagandát fejtett ki, másrészt pedig a sziguranca besugója is volt. Azsent provokátor volt, akit ismételtén kitétek a városi szolgálatból s mindig sikerült ujra visszatérnie. Ramnăntu Mária szigurancafőnök szintén nem a legjobban nyilatkozott a tárgyaláson Anghelről. Egy Todor Trifu nevű román munkás, aki Bődővel együtt dolgozott, kijelentette, hogy Bődő ugyan magyar ember, de soha nem hallott tőle bántó szót a románokról. Az ítélőtábla megváltoztatta a törvényszék ítéletét és Bődőt tizenöt napra ítélte el. A főügyész az ítéletben megnyugodott. Bődő — halvanhárom éves ember sok évi városi szolgálattal — védőjével együtt a Semmitfészékhez való felfolyamodását jelentette be.

HEYMAN SZINKOR!

Teljesen új rendezésű izgalmas nagy filmek!

CLIVE BROOK, MADELAINE CAROL

„A DIKTÁTOR”

3-kor olcsó helyárak!

Elővét:

D. e. 11-kor: MATINÉ!

* **Köszvényben szenved Ön?** Köszvényes megbetegedéseknel tudvalevőleg hibás vérösszetétel alapszó anyagcsere zavart okoz. A kóros alkalmasságok a vérből való eltávolítására a Tonal különösen alkalmas. A Tonal megszünteti a húgysav felgyülemelését és elősegíti a testből való kiválasztását. Több mint 6000 orvos nagyon elismerően nyilatkozott a Tonal jó hatásáról.

Cserkészünnepély Clujon. Cserkészünnepélyt rendez vasárnap, február 9-én délután 6 órai kezdettel clujai római katolikus főgimnázium cserkészcsapata. Az ünnepélyt, mely az évről-évre megismétlődő és mindig hatalmas közönséggel vonzó cserkészünnepélyek sorában is szenzációsan ígérkezik, a katolikus gimnázium dísztermében rendezik meg. Aki szeretettel figyeli a most felszűrődő ifjuság legkedveltebb intézményének, a cserkészületnek a fejlődését, aki szereti ezt az ifjuságot s aki egy kellemesen eltöltött vidám vasárnap délutánt akar magának szerezni, ott lesz az ünnepélyen. Az ünnepély jövedelmét a csapatnak a brasovi jamboreén való részvételi alapjára fordítják. Jegyek (20 és 10 lei árban) kaphatók a csapat parancsnokságánál. Helyek számozva.

Hauptmann Bruno szerencseszáma. New-yorkból írják: A Lindbergh béhy hírhedt gyilkosa, mint ismeretes, a trentoni fogházban megírta élettörténetét, amelynek egyik fejezetében említést tesz arról, hogy életében mily sokat szerepelt a 13-as szám. Hauptmann állítása szerint ennek a számnak köszönheti végzetét, de talán ugyanez a szám részesíti abban a szerencsében, hogy eddig még nem került a villamoszékre. Hauptmann február 13-án ítéltek halálra. Pórének tárgyalása alatt az előtte ülő egyik hírlapíró széke ugyancsak a 13-as számot viselte. Az újságíró neve Ferguson Harry is a 13 számból tevődik össze. Az államügyész Willentz David, az egyik bíró Reilly J. Eduárd és Hauptmann feleségének neve ugyancsak 13 betűből áll. E szám valóban szerencsés-e majd csak a jövő fogja bebizonyítani. De az is bizonyos, hogy az ember a babonába is jobban kapaszkodik, ha a villamoszék Arnyékában ül.

A boncolás megállapította, hogy Dréhr szívbénulás ölte meg. Budapestről jelentik: Mivel Dréhr Imre halálát titokzatosság takarta és nem lehetett tudni, vajjon Dréhr a sulyos kuriai ítélet után öngyilkos lett, vagy nem, valószínűnek látszott, hogy elrendelik a boncolást. A pest-vidéki ügyészség nem tudott dönteni a kínos ügyben és egészen a késő délutáni órákig úgy volt, hogy a boncolást nem rendelik el. Végül négy óra felé mégis váratlanul elrendelték a volt államtitkár holttestének felboncolását. Az orvosok megállapították, hogy a halál közvetlen oka szívbénulás és szívroham elfajulás volt. A belső részeket az országos vegyvizsgáló intézetnek küldték fel, annak megállapítására, vajjon Dréhr nem mérgezte-e meg magát. A temetés vasárnap délután tizenkét órakor lesz.

Mivel táplálkoztak hater ez előtt az északi népek? Stockholmból jelentik: A svéd régészeti társaság most közzétett közleménye szerint érdekes leletre akadtak Bohuslaen környékén. E település 4—5000 évvel Krisztus előtt virágozhatott és az ott talált csontokból megállapítható, hogy az északi népek hater ez előtt ezelőtti mélyvízi halászáttal foglalkoztak. Megállapítható az is, hogy a halakon kívül óriáspingvinek húsát is ették. Ez a madárfa ma már kihalt. A madár csaknem kilencven centiméter magas volt és nem tudott repülni. Eppen ezért könnyű zsákmánya volt az akkori embernek, aki ki is pusztította.

BUDAPESTI

rokonához szállni kényelmetlen idővesztéssel jár és nem is olcsóbb, mint a kitűnő hirnek örvendő, 10 éve fennálló.

WINDSOR PENSIO

Vilmos császár út 7. II—III—IV.

Andrássy-ut sarok 35 utjonnan berendezett hideg-melegvizű szoba. Ellátás nélkül is!

Idő szerű árak

Minek is van szerelem a világon

Irtta: P. Trelán Leonárd

A főispánságról nem mondtam le. Dele-
száncokocsinak és degetteslegénynek már nem
akartam menni, mert edesapám ostornyelének
érezhető emlékei sokszor belesajdultak a há-
tam alsó és felső részébe. Takácsi Vitus pro-
fesszorom jókedvű és kedves ember volt. Nála
a pipaszár az emelkedettebb pedagógiát szolgál-
ta. Intett, fenytett, de dűrván nem büntetett.
Es hogy mégis nagyon feltűnik a pipaszártól,
annak oka abban rejlett, hogy P. Vitusnak sok
volt belőle és a szeresznyefa illata a pipaszag
érett dohányaromájával, elrettentő szagkeveré-
ket szolgáltatott. A pedagógiai pipaszárat elég
volt látni és érezni. Mégis nagyon szerettük a
mesterünket. Eszrevettük, hogy ő is lelkesedik
érettünk. Így haladtunk elemi tudománysszom-
tunk határmezsgyéin...

Egy szép tavaszi napon megszólított, hogy
igen nagyok a foltok az én csizmámon. Ez a
figyelem nagyon meghatott engem. A csizma-
raat azonban kevésbé. A csizma nem volt hibás,
mert a foltok csak azért voltak nagyok rajta,
mert a csizma maga is nagy volt. Azelőtt
ugyanis edesapám hordta és úgy került az én
lábamra. A következő vásáron edesanyám haj-
landó volt megvenni az új csizmát a piacon.
Szép, új pár csizmát... Könnyű ezt most le-
trni, de mit jelentett akkor a gondolat és el-
képzelés, ki tudná azt megmondani? Örömpre-
pesve indultam a kantai úton fölfelé a nagy
kerék piacra. Ez az út a jövőendő lovaggáulés
diadalútja, hősi vállalkozása volt. Nagyon sok-
szor néztem edesanyámra. Jó asszony volt és
én nagyon bíztem benne. Második elemista mí-
nőségem ellenére is nagy fiú voltam már és
én nem óhajtottam, hogy a kezemet fogja és
úgy vezessen. Enélkül is elérkeztünk a piacra.
Káprázatos és elbűvölő látvány fogadott ott.
Csizmapiac... Nagyon sok csizmás sátor, számta-
lan csizmadia és tengernyi szebbnél-szebb
csizma! Egyik fényesebb, mint a másik. Rán-
cosszárú, zsinóros vágású, alacsony és magas
sarkú, sarkantyúhoz szabott és hegyesorrú:
mindenfajta szép csizma! Örömsóhajok, mint
szármaló vágyak kiűrésre hagyták el új-
jüket. Egy satornál végre megállapodtunk és
elkövetkezett az ünnepélyes perc. Nemsokára
megérttem, hogy edesanyám pont ennél a sá-
tornál állapodott meg. Itt voltak a legnagyobb
csizmák és egy sem volt keményszárú fényes
csizma, hanem mind puhaszárú, inkább nőnek
alkalmas szerszám. Edesapám csizmái lassan-
ként lekerültek a lábaimról. És én próbáltam az
újakat. A csizmadia elég sok jóindulattal in-
kább gyermekcsizmákat ajánlott. De edesanyám
szigoruan hangoztatta, hogy a gyermeknek nő-
tűre kell venni a lábbelit és vett olyan nagyot,
hogy még nagyobb lett, mint az edesapámé.
Alól a lábfejnél csak félig ért a lábam, fenn a
lábszárnál pedig úgy kotyogott, hogy még egy
másik láb fért volna el mellette. Hába szabad-
koztam, könnyeztem... Egy pár jó vastag pat-
kó a csizmák sarkaira, hogy azok félre ne kop-
janak és én inkább eveztem, mint mentem új
csizmámban hazafelé, a szállásomra. Edes-
anyám büszkén nézett a lovagiára, a sikerült
új csizmákra. Én elkeseredésemben visszaki-
pántam a foltos csizmákat. Titokban pedig a
főispán huszárnak ropogós, ráncos csizmáit
láttam...

Takácsi Vitus másnap az iskolában mo-
solygott az én új csizmámon. És megjegyezte:
— Vigyázz magadra, hogy ki ne essél azok-
ból az új csizmákból. Van-e rajtuk patkó?

Az egész gyermekcsereg nevetése mellett
mentem ki a tanári asztalhoz. A nagy derült-
ség pedig azért történt, mert annyira dörömböl-
tem a padlón patkós szerszámaimmal, mint egy
szőlőalj huszártól...

Nemsokára közeledett a gyönyörű május. A
minorita atyák nagyon szép majális rendeztek
a gimnázistáknak. Takácsi Vitus professzorunk
kiadta a jelszót, hogy mi, az elemisták se hagy-
juk magunkat. Merthát mi is diákok voltunk.

Részvételi díj tizenöt krajcár volt. Ezért ünnepi
szalagot kaptunk a mellünkbe és egy tányér to-
kányt a gyomrunkba. A majális a Cserei má-
lomnál történt ünnepélyes keretek között. Tűz-
oltó zenekar, sok zászló, mozsárgyuk lövése,
üdvözlő, sok éljenzés... A mozsarak hang-
ja dübörgött, a jó tokány elképzelése szíveket
és gyomrokat lelkesített. Mi a P. Vitus jeladá-
sát vartuk és fűlsiketítően ordítottunk. Mire a
Cserei gáthoz és malomhoz, sőt a vágóhidhoz
értünk, egészen rekedtre ordítottuk magunkat.
Most kezdődött el a majális. Nagy üstökbe vág-
ták a húst és a pityókat. Készült a jóillatú to-
kány. A városi fiúk szülői és testvérei igen so-
kan eljöttek. Én a Balogh Pisti osztálytársam és
pajtásom szülőivel hamar megismerkedtem.
Pistivel és kicsi hugával együttjászkodtunk.

A kicsi nő úgy hívták, hogy Zsizsike. Ő
Zsizsike... Diákszívem tíz perc múltán már
fohlyon est a nevesekét kalapozta és énekelte.
Lehetséges, hogy csibalmazta, de én ekkor
még a hangszerekkel nem voltam rendben.
Csak azzal, hogy Zsizsikének szép fehér ruhája
van, hamiskás piros szalag a hajában. És hogy
milyen icipici a topánkája. (Istenem, az én
csizmám!)

Zsizsike nő volt... Ő és önk, akiknek
életében már szerepelt a nő, mint ilyen, hát
ugye tudják mit jelent, mikor életünkbe betop-
pan a nő. Az én életembe is belépett Zsizsike
a kicsi cipővel, amelyek tiszták és fényesek

voltak, mint a holdsugár. Abrándos szemem-
mel nem is láttam magam előtt mást, mint
holdvilágot és holdvilágos szépséget. Azt hiszem
azért, mert a nők költővé teszik az embert. Zsi-
sikével és Pistivel elindultunk a kicsi patak
partján. Ő, ez a patak a vágóhidról jött és kép-
zeljék csak, piros volt a vize: megölt marhák
vérétől. En éppen azt gondoltam, hogy de szí-
vesen meghalnék Zsizsikéért, csak ne lenne
olyan nehézkesen nagy az új csizmám... Pi-
ros patak vize és sárga virágok csábjá csalogat-
ott és egyszerre nagy siktás következett. Zsi-
sike, az édes szép Zsizsike beleesett a pirosló
lébe... A patak ugyan kicsiny volt és Zsizsike
is kicsiny. Kimászhatott volna a pirosló költői
pocsétából egészen könnyen, de megdobbant a
lovagi szíve és én is ugrottam utána. Mind-
aketten beleragadtunk a marhavéres sárba...
Zsizsike még jobban visított, én pedig a nagy
csizmámmal se előre, se hátra... Éreztem, ho-
gyan telik meg marhavéres vízzel az újcsiz-
mám... Következő pillanatban jótékony kezek
ragadták meg Zsizsikét és kiemelték a sárból.
Fehér ruháscájával és a pirosló foltokkal úgy
nézett ki, mint egy svájcer tarkaság... Iste-
nem, milyen is a nő! Csak addig szép, ameddig
a költői holdvilágban szikrázó csillagfényben
látjuk. Véres iszapban, sáros pocsétában, az már
más... Engem két kéz fogott meg a két fülem-
nél, megrázott alaposan és életveszélyünk meg-
menekedési révpártján, az egyenletes elosztás
jelül két természetes pofont osztott ki nekem. Én
nem sirtam, csak a csizmáim zokogtak a sok
marhavértől. Füleimen, a pofonverések helyén,
mozsáritegek dübörgését éreztem. Zsizsike ta-
tukájának kezei nyomán...

Zsizsikét elvitték. Én a csizmámból öntöt-
tem ki a pirosló marhavért. A tokányt mind
megették. Takácsi Vitus nagyon sajnált a meg-
dagadt ábrázatommal együtt...

Ó! Minek is van szerelem a világon...

II. Vilmos német császár udvari papja XI. Pius pápánál

Johannes Kessler, II. Vilmos német csá-
szár udvari papja és a császár fiainak nevelője
érdekes könyvben adta ki emlékiratait. Igen
szép fejezete könyvének az a látogatás, ame-
lyet 1934 szeptemberében XI. Pius pápánál a
Gandolfi kastélyban tett. Leírásában élénken
elevenedik meg a Szentatya rokonszenves
egyénisége, amely plasztikusan vonul végig az
egész fejezetben. A világot átölelő katolikus
egyház fejének. XI. Pius pápának színe elé
feszült várakozás után jutott el Johannes
Kessler aki leírását így folytatja:

— Erre kitérült a pápa dolgozó-szobájá-
nak az ajtaja. A belépővel szemben levő nagy
írászatla mögött ült a pápa, fehér ruhában,
mellén művészi kivitelű kereszttel. Egyszerű,
de tisztelretremelőan kegyelemteljes, fenséges
a megjelenése. Arcán az öregedés jelei tagad-
hatatlanok, de szeme olyan élénk és tiszta, hogy
egész alakját fiatalos fényvel sugározza be.
Tekintetéből melegség és szívjószár árad, mely
első pillantásra felébreszti az ember lelkében
a rokonszenvet és bizalmat.

A pápa intett a prelátusnak, mire az eltűnt
és mi négy szemközt maradtunk. Ezután felém
nyújtotta a kezét, helyet kínált maga mellett,
majd folyékony németséggel arról biztosított.

hogy öröme szolgál a velem való beszélge-
tés. Ezek a szavak a köztünk levő távolságot
hirtelenül csodálatosképpen áthidalták, meg-
szűnt minden merev ünnepélyesség, aggodal-
maskodó elfogultság, egy csapásra eltűnt min-
den bölcs, elővigyázatos kimérség. A hideg ész
helyett a meleg szív szólalt meg.

Megköszöntem a pápának, hogy annak-
idején, amikor még a milanoi Ambrozian-
könyvtár élén állott, olyan barátságosan sietett
segítségemre az Acta martyrum tanulmányo-
zásakor, néhány addig ismeretlen kézirat fel-
keresésénél és úgy láttam, hogy ez neki, a
nagy tudású bibliográfának jól esett. Megemli-
tettem, hogy sógora vagyok Christian Hülsen
tanárnak, ami rendkívül érdekelte a pápát. Ő
ugyanis ezt a mélytudományu, rendkívül szor-
galmas és lelkiismeretes kutatót mindig cso-
dálta és a középkori templomokról szóló mun-
káját, amelyet neki ajánlott, alapvető tudó-
mányos munkának minősítette.

Ezután a pápa kérdéseire arról a tizen-
nyolc évről beszéltem, amelyet a császári csa-
lád közelében, mint a hercegek nevelője és az
egész uralkodó család lelki gondozója eltöltöt-
tem. Élénk figyelemmel kísérte elbeszélésemet
egészen a jelenlegi doornai eseményekig. Kiván-
ságára Hindenburggal való találkozásaimról
is beszéltem, ami láthatóan nagyon érdekelte.
Akaratlanul is rátértem az egyházak jelenlegi
helyzetére, problémáikra, harcaikra és örökre
felejthetetlen lesz előttem az a pillanat, amikor
a pápa kezét nyújtotta felém és sugárzó szem-
mel, mintha a jövőbe látna — mondotta:
„Tartsuk meg a régi pátriárkák szavát: „in
spem — contra spem” mindennek ellenére és
mindenen keresztül örizzük meg a reményse-
günket”. Ezt én Joachim Neander szavaival
erősítettem meg: „Inkább a halálgi reményke-
dem, semhogy hitetlenül elveszek.” Ki kellett
jelentem, hogy legmélyebb meggyőződése-
m, amely ma sokkal erősebb, mint amilyen eddig
bírmikor is volt, annak az Isten parancsa
szerinti szükségnek az elismerése, hogy a két
testvéregyház ássa el a csalabárdot és minden-
ben az egymás vallási irányaira való tekintet-
tel álljon egymás mellé és tartson össze a
közös munkában.

NEURALGIKUS
ÉS
REUMATIKUS
FÁJDALMAK
ellen
NEURALGINE
JURIST

Budapesti színházi levél

Telje: De Léber János

*

Szomori Dezső: Bodnár Lujza

Szomori Dezső nem tartozik sem a bő termésű, sem a gyorsalpoló írók közé. Komolyan fogja fel hivatását s inkább keveset ír, de amit ír, azt jól megírja előbb és nemcsak irodalmilag, hanem esztétikailag is kifogástalanul igyekszik alkotni. — Ő maga mondja vallomásában, hogy egyik-másik színpadi alakját évekig hordozza magában. Nevel, gondozza, formálja, szépíti. Feltehető tehát, hogy szereti személyeit. — hogy jóknak, igazaknak, tökéleteseknek tartja őket. Szomori nem szórakozásból ír és nemcsak azért, hogy szórakoztasson, hanem hogy azon túl igazoljon embereket, típusokat; megkedveltesen, sőt megszeretetten jellemeket és neveltségét alázson, megújíttasson másokat. — Szomorinak nemcsak egyéni meglátásai, hanem egyéni felfogásai, gondolatai és meggyőződései is vannak s ezeknek a meggyőződéseknek igen hatásos formában, — anélkül, hogy külsőleg bántó volna, — hangot is ad. — Darabjai mindig jelenteni, dokumentálni akarnak valamit: elhitetni, elfogadtatni azt, ami szerinte jó és ténnyé szilárdítani azt, ami csak képzelet.

Ha ilyen szemmel, ilyen helyzetismerettel nézzük és hallgatjuk Szomori legújabb darabját: „Bodnár Lujza”, melyet zajos siker jegyében a múlt hetekben mutatott be a Vigszínház. — érdekes eredményekre jutunk az író egyéniségét és a történet tendenciáját illetően. — Nem újkeletűek ezek a tapasztalatok, nem is szokatlanok azokban az irodalmi művekben, amelyeknek szerzői zsidók, — de talán sehol és soha ilyen élesen nem villantak a szemünkbe, nem döbbsentek a tudatunkba, mint „Bodnár Lujza” előadása. Átértése, sőt mondhatnánk azt is: átélése közben.

Mert miről is van szó „Bodnár Lujza”-ban, mi is a tárgya, céljainak a darabnak? Nem több és nem kevesebb, mint bemutatni és bebizonyítani azt, hogy az elszegényedett, álmodozó, pusztulásra ítélt, magatehetetlen dzsentri leányt egy önérejtő, felemelkedett, robusztus, a leány egész életfelfogásával ellentétes kiállású és kiállású férfi mentheti át biztosabb, nyugodtabb és megelégedettebb életbe. — A leány Bodnár Lujza, a férfi Rados Misi. A leány csupa szeszély, gyengeség, betegség, életképtelenség. Mintha az a világ, amelyből jött s az a talaj, amelyből nőtt s amelyhez még most is hozzátartozik, semmi mást nem tudott volna adni neki, mint télen álmokat, meddő vágyakat, meg egy-két kutyát, kanári madarat hozzá és a Szigetet naponkénti sétá helyül. — Topog, nyafog egy helyben. Mindig és mindenhol másokra bízta magát. Ő maga egy lépést sem tesz se előre, se hátra. — Mások lendítik előre, jobbra vagy balra, ahogy lelétszükre van. Görgős, de nem tudja miért és mire. Szerelmes, de nem tudja mikor és kibe. El, de nem tudja, mi-ből és miért. — És ez a leány a keresztény magyar középosztály legjobb hajtása Szomori szerint, aki csodálatraméltó, szerelmivaló még akkor is, ha lelki tisztaságát nem is hordozza mindig makulátlan aranyvederben. Milyen lehet a fa — kérdezzük — melynek ilyen virág a legjobb, legigéretesebb hajtása?

Vele szemben Rados Misi az erő és öntudat maga. Megtestesülése mindannak, ami akarat, gátlás nélküli készség és tudás az érvé-

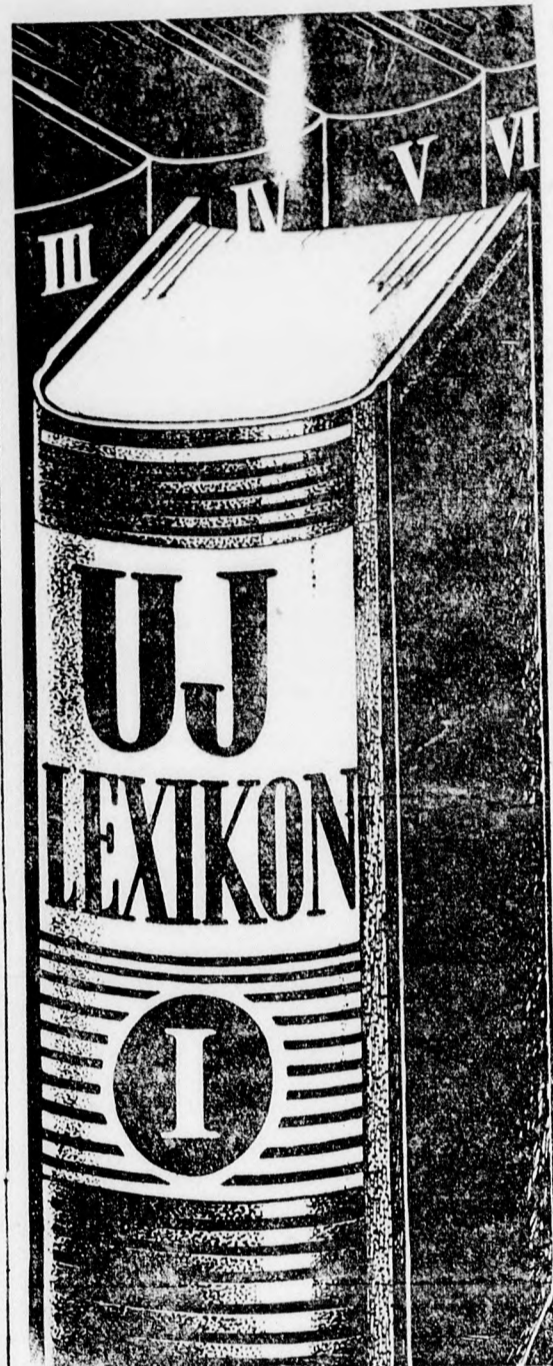
nyesülésre. Valaki megkockáztatja róla a darabban, hogy bizonyára zsidó. Szomori azonnal rácsap a fecsegő szájára, hogy nem igaz, nem zsidó, — keresztény. — Egy jó és találó viccet is kanyarit mindjárt állítása köré, mondván: azért, hogy valaki katolikus, még lehet neki egy sarokháza a Váci-utcában. Szomori tehát azt állítja Radosról, hogy keresztény és természetesen magyar. Pedig sajnálattal kell látnunk róla, hogy se nem keresztény, se nem magyar. Szomori téved. Ilyen gondolkozása, ilyen erkölce, ilyen világnézete, ilyen jelleme keresztény magyar embernek nincs, mint amilyennel Rados díszkedhetik. Ezzel nem mondjuk azt, hogy Rados Misi szélhámos és erkölcstelen gazember. Nem. Sőt a maga nemében nagyon kedves és nagyon korrekt úriember. Csakhogy azok a vonások, amelyekből jellemképét Szomori összehordta, egytől-egyig egy idegen fajtnak, idegen lelkiségnek sajátos tulajdonságai. A törtétesnek az a féktelen láza, a vagyonygyűjtés technikai felkészültsége, a pénz istenítsége és az üzlet kimondhatatlan szeretete, a mindenhezértés, a mindenbe belefogás, a lelki és erkölcsi kényesség teljes hiánya, következtetlenség világnézeti kérdésekben, a tartalom nélküli gőg, mely indokolatlanul útalatos alázattá tud puhulni a nála nagyobbak előtt és az erotikumnak akkora túltengése, melynek férfibüszkeségét is áldozatul tudja dobni. — mind olyan vonások, amelyeket az igazi magyar jellemekben hiába keressük, de annál bőségesebben találjuk fel azokban az iparmágnásokban, konjunktúra-lovagokban, tőzsdésekben, akik egy idegen szellemiség legpregnansabb hordozói a mi világunkban. A zsidó Szomori tehát akaratlanul is zsidó színekkel idealizálta keresztény magyarnak mondott alakját azzá a Rados Misivé, akitől nemcsak a kor egészségesebb kialakulását, hanem a régi keresztény magyar osztályok megváltását is várja.

Rados Misi mellett a darabban igazában magyarnak „kaszírozott” szereplők nemcsak elköpülnek, hanem igen alacsony fokra is süllyednek. Elemér, a pilótatiszt, közönséges selyempincsi, aki úgy kullog a leány után, mint ember után az árnyéka s úgy borítja rá esztelen és ok nélküli pesszimizmusát a virulásra vágyó leányéltre, mikor felleg fedi el a sugárzó napot. Senki se tudja, honnan jött, miből és egyáltalán minek él. Nyűg mások nyakán. Étköző partner mások asztalánál. Örökös potyázó vendég. Nem vállal, nem kezd és nem tesz semmit. Pislog a falat után, mely mások asztaláról lerepül, akár kenyér az, akár asszony.

A másik magyar férfi a darabban vidéki dzsentri. Kultúrálattalan, faragatlan, gyepes eszű és sáros csizmájú fickó. Nem érdekli semmi a világon csak a ló. Bele szerelmes, mintha csak vele tartana rokonságot. Ugy jár-kei a fényes termekben, mint egy ősparaszt. Keves beszédű, mert kevés értelmű. Emellett lapintatlan, finomságok nélkül való és bárgyú.

Szerepel még egy keresztény magyar úriasszony is a darabban: Lujza nénikéje. Okos asszony, ügyes asszony. Ha a boldogulás útjáról van szó, nincsenek gátlásai; hűgát mindenütt szívesebben látná, még a bűnben is, — mint hozzá nem méltó dolgos szegénységben.

Hogy a kretén kegyelmes gróf s az édesanya gondatlanabb életéért üzletszerűen erkölcstelenkedő kifizető lány mit keresnek elejétől kezdve ebben a darabban s miért mindig csak a maguk szennyeseit teregetik elének, — valójában nem tudjuk megérteni. De sejtjük. Azokat a kedvenc malacságokat, amelyeket nem mondhat és nem játszhat meg komolyabb, jól fészült szereplőivel, velők és bennük érzékelteti. Így lakik jól a kecske is és így marad meg a káposzta is. A darab fehér, mert nem törnek benne tényleg házasságot, de csik-

8 KÖTETES EGYETEMES LEXIKON

Ara kötetenként 475 lei.

Dante—Pantheon kiadás

Kívágva és kitöltve még ma adja fel levelezőlapra ragasztva vagy borítékban

Dante Könyvkiadó, Budapest VI., Ó-u. 27.

Kérem az Uj Lexikon illusztrált ismertetését alatti címre **ingyen** megküldeni. Ezzel semmilyen kötelezettséget sem vállaltam.

Név:

Foglalkozás:

Cím:

landozó mégis, mert minduntalan belerikolt a szavak és tettek tragár muzsikája.

Szomori Dezső sohase volt kedvence a keresztény magyar olvasó és színházjáró közönségnek. Voltak idők, amikor viharosan lünettett ellene a felháborodott ifjúság. Legújabb darabjában semmi megtérési szándékot sem árul el az öregedő író; de már sokalta gyengébb, ügyefogyottabb annál, semhogy vihart tudna felkavarni az ellentétes közvéleményben. Legfőljebb elnéző mosolyt vagy sajnálatot

SZÁNTHÓ LASZLÓ

egyházi szobrász és oltárépítő

Tervez és készít mindennemű templom belső berendezési tárgyakat művészi kivitelben.

Timișoara, III. Metropolit Mețianu.

I. Ferenc József utolsó percei

Bruno Brehm hatalmas körkép-zerü munkája jelent meg magyar fordításban és a mű, amely „A kétfejű sas le hull” címet viseli, méltán érdemli meg azt a nagy érdeklődést, amellyel az egész világon fogadták. A tragédia Ferenc József halálával indul meg. Az utolsó nagy Habsburg halála olyan súlyos feladat elé állítja utódját Károly királyt, amelynek megoldására a világnak semmiféle lángelméje sem lenne képes. Bruno Brehm kitűnően ismeri az eseményeket és remekül dolgozza fel a Károly sorstragédiáját a trónralépéstől, a kálvária utolsó stációjáig.

A könyv első fejezetéből közlünk Ferenc József halálának részleteit a amelyen megrázó erővel festi meg a nagy uralkodó utolsó óráit, ugyanazzal a drámai erővel pergeti le az eseményeket a tibanyi kolostorban a királyi párt szállító angol ágyunaszádig. A Habsburg monarchia összeomlásának a a magyar viszonyok ismeretének talán Bruno Brehm mondható a legkitűnőbbnek azok közül, akik a tragédiával eddig foglalkoztak.

A 450 oldalas könyv könyvesboltunknál is kapható. Ára füzve 175 lel.

Van-e remény? kérdezte halkan herceg Montenuovo ezredes, főudvarmester a két orvost, akik az imént léptek ki reggeli vizitról a császár dolgozószobájából.

A láz csökkent, jelentette Kerzl vezértörzsorvos, de a közezés rosszabbodott; őfelségenek ágyban a helye.

Lassan jött közelebb a császár két ősz tábornok-szárnysegede: itt minden hiába, mondta végül gróf Paar, itt nem segít se kérés, se rábeszélés, őfelsége azért se fekszik le, őfelsége tudja, hogy nem állna talpra többé. Bolfras báró fáradt kézigyintéssel erősítette meg mindezt és Spányik ezredes a szolgálattelévő szárnysegéd, hozzáfűzhetette, hogy a császár már hajnali négy óra óta fraszaltánál ül, pedig olyan fáradt, hogy a feje minduntalan a mellére hanyatlók.

Egy kevéske remény van még, kísérelte meg a konsziliárus Ortner professzor, hogy megvizsgálja a két ősz tábornok-szárnysegédet: a gyulladásgóc nem terjedt tovább, az éjszaka a körülményekhez képest, nyugodtan télt el.

— Istennek bába a legkisebb reményért is, — felelte a főudvarmester, — de az, amit hallanunk kell, kevés, hogy gondjainkal eloszlassa. Ha nem akarjuk, hogy súlyos mulasztásért kelljen szemrehányást tenni magunknak, rá kell bírni őfelségét, hogy vegye fel a szent útravalót.

Ahogy a főudvarmester kimondta, amit a szárnysegédek még gondolni is alig mertek, lassan ők is előhozakodtak kétségeikkel; hogy őfelségét nyugtalaníthatná egy lelkész megjelenése, hogy a császár nyomban megsejtené, mint állanak a dolgok személye körül.

Ezekhez a megfontolásokhoz csatlakozott a házi orvos is: a császár sose foglalkozik saját személyével, nem szereti, ha emlékeztetik, hogy beteg. Őfelsége, fűzte hozzá Paar gróf, eddig még sose szakított időt magának, hogy betegeskedjék. — Valami megoldást mégis csak kell találnunk, — döntötte el a főudvarmester. — Igazán elég, hogy a szerencsétlen császárné, a szegény királyfi és Ferenc Ferdinánd, a trónörökös, lelki vigasz nélkül voltak kénytelenek távozni az élők sorából.

— Ezt elfogadtatni őfelségével, — felelte Bolfras báró, reszkető kezével végigsimítva, füstölt szakállát, — ugyancsak hálátlan feladat.

— Talán ez a megoldás volna jó, — tanácsolta a főudvarmester: — Közölni fogjuk őfelségével, hogy a nunciushoz megérkezett a Szentltya áldása. Őfelségének megmagyarázom majd, hogy ilyen áldást legjobban egy lelkész tolmácsolhat. Eydli prelátus dolga lesz aztán, ajánlja őfelségének, hogy mielőtt az áldást elfogadná, vegye magához a szent útravalót.

Ez világos beszéd volt, a két öreg tábornok-szárnysegéd megcsodálta azt a körültekintést és tapintatot, amellyel a főudvarmester előkészíteni tudta a halál bevonulását a schönbrunni császári kastélyba.

A két orvosnak ehhez már nem volt köze, hogy mi jön aztán, a tudományuk határára túl, elbucszáltak, a főudvarmester pedig könnyű léptekkel vette útját a császár dolgozószobájába.

Gróf Paarnak kisludt az állandóan parázsló virsziniája: — Mit lehet itt tenni! Mit lehet itt tenni! Mi lesz velünk, ha a császár itt hagy minket?

Bolfras borúsan pillantott maga elé: — Emlekszel mit mondott őfelsége, amikor Conrad lejelentkezett nála, mielőtt a haretérre ment?

Gróf Paar emlékezett, mert itt az öreg császár egyetlen szava se ment veszendőbe és a hűségesen őrködő emlékezetben a legjelentéktelenebb is súlyt kapott: — Isten adja, hogy minden jól menjen. De ha rosszul menne is, nem fogom őnt elhagyni.

— Látod, látod! És a császár most mégis elhagy minket! — panaszkodott Bolfras.

— És hogy kössünk békét, ha a császár nem lesz már? — sóhajtott Paar.

A monarchiának nem történik soha baja, — bátorkodta megjegyezni a szárnysegéd Spányik ezredes, ha elesik, újra csak a talpára esik. — Mind a sok szerencsétlenség után — idén nyáron Lucknál — ime újra összeszedte magát, így hát még mindig remélhetünk, hogy a vége szerencsés lesz.

— Isten segítségével, — fűzte hozzá Bolfras.

— És mindenekelőtt a poroszok segítségével, — mondta Paar bosszúsán.

— Most nem kellene a porosz segítség, — felelte Bolfras, — ha tizenegy augusztusában belatották volna a szavukat és Siedlicán kerezettül a segítségünkre jönnek, ahogy azt a nyolcvanas években megígérték.

— Mondja Conrad, — gróf Paar ismét rágyujtott virsziniájára, — De Potiorek barátodat megverték Szerbiában a poroszok beigért segítségével nélkül is. A háború után elbujhatunk majd egy egőryukba. A mi császárunknak legálabb tekintélye lett volna a poroszok előtt. De ha őfelsége nem lesz már, azt teszik velünk, majd, amit akarnak. És amellet ők maguk is ostobaságot ostobaságra halmoznak. Isten tudja, mi lesz ebből is, hogy Lengyelországot feltámasztótták!

— Ludendorff reméli, — felelte Bolfras, — hogy ott majd ujoncokat toborozhat.

— Majd fűtyülnek neki a lengyelek ujoncok! A németek úgy tesznek, mintha más népeknek nem volna emlékezőtehetségük. Még maga a császár se látta tisztán, hogy végződhetik ez a kísérlet.

— Stürgk meggyilkolása adta meg őfelsége egészségének a kegyelemdőfést, — felelte Bolfras, — ez sokkal rosszabb, mint egy vesztett csata, — mondta akkor őfelsége, ha egyszer Budapest nyugton marad, Wien kezdi a hisztériázást.

— Őfelsége betegsége sokkal régebbi kelteű — mondott ellen gróf Paar, — abból a

szerencsétlen megfázásból származik, amelyet a császár akkor szerzett, amikor a ravaszi Nikolaj Nikolajevics tizenháromban, egy utalatos esős napon kikísérte Schönbrunnból a pályaudvarra.

Ezt viszont, mint mindig, ma sem ismertem el Bolfras, aki azon az állásponton volt, hogy még két évvel ennekelőtte, a császári család figyelmeltensége és kíméletlensége okozta ezt a szerencsétlenséget; mert Schwarzauban, Károly főherceg lakodalmán, az ünnepi vendégek nagy csoportfelvételeinél, olyan sokáig hagyták állni a császárt köpeny nélkül, míg meg nem hűlt; bizony a legnaposabb októberi nap is csalóka. S hogy mit nyer a monarchia magával ezzel a házassággal, amelynek lakodalma a császárnak egészségébe került, az még a jövő títka. A császárnak, személy szerint, éppenséggel nem sok örömet okozott a Braganza nővéreknek ez a házasságközvetítősdije, — a császár különben is mindig azon a véleményen volt, hogy a Bourbonok sose hoznak szerencsét a Habsburgokra.

Szinte nesztelenül jött most vissza a főudvarmester a császár dolgozószobájából. Bólintott a három tiszt felé, suttogva mondta, az uralkodó késznek mutatkozott, hogy fogadja a prelátust és aztán méltóságjeljes léptekkel ment ki, hogy megtegye az utolsó intézkedéseket ama hatalmas uralkodó fogadtatására, mert itt Schönbrunnban talán még neki is alá kell rendelnie magát a főudvarmestori hivatali intézkedéseinek.

Félórával később belépett a szárnysegédi szobába Seydl, a sovány udvari káplán egy sekrestyés kíséretében. — Egy pillanat, főúrnak, — fogadta Spányik ezredes a prelátust, — azonnal bejelentem őfelségénél.

Bejelenteni! Bejelenteni! gondolta a prelátus, Wien valamennyi templomában imádkoznak már a császárárt, a lelkész a legutolsó órában hívják és most még előbb be kell jelenteni a haldoklónál. Addig pocsékolják majd az időt, míg a császár teljesen eszméletlen kívül lesz.

A szárnysegéd visszajött, az ajtónálló nyitotta, a prelátus belépett, a prelátus majd hanyatt esett az ijedségtől: előtte állt a császár, hamufakó arcán a közelgő vég árnyéka, kicsit ingadozott, mert nem támaszkodott semmire: egy apróka lépést erőlködött látogatója felé. Mikor a lelkész a rogyadozó öregúr segítségére akart sietni, annak kék szeme a halál bágyadságán át is oly visszautasítólag pillantott feléje, hogy a prelátus tanácstalanul bevárta, míg a

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ SZÁLLÓ
 Budapest IV. Egyetem-utca 5. (A belváros központjában).
 100 modern kényelmes szoba Liftek. Hideg-meleg tolvóvíz. Központi fűtés. Az étterem és kávéházban minden este szalonzene.
 Az Erzsébet-pincében egyiptomi rendszer — Menü: 1.60 P.
S Z A B Ó I M R E

gyek is. Csak egy ugrásra jöttem, lássam, hogy vagy.

— Nem jól. És hogy vannak a gyerekeid? Mindnyájan jól?

— Köszönöm, jól.
A főhercegnő lehelet-finoman simított végig a császár kezén, de az már nem érezte, pillantása se fogta fel már, amikor a látogató csendesen felállt és távozott.

A szárnysegédi szoba megtelt. Eggett az ívegcsilár, a rövid novemberi délután végére járt. A város felől idehatolt az esti harangszó, az ablakok alatt a sötét park terült el. A hosszú, széles gróf Paar fáradtan a falnak támaszkodott, a filigrán Bolfras mellé, mindketten hallgattak és pillantásuk a terem közepe felé szállt, a trónörökös és hitvese felé.

— Mit gondolsz, miért visel tengernagyi egyenruhát? — kérdezte Bolfras.

— Mert a felesége fekete és fekete szalagot bord, — felelte Paar. — Azt hiszem tehát, hogy az asszony tanácsára.

A házi orvos és a konsiliárus a várakozók között vágtak át a dolgozószobába. A császár nem hallotta meg, hogy a két orvos bejött és megállt az ajtóban. Az öreg Ketterle lassan közeledett az íróasztalhoz: — Felség, ideje, hogy lefeküdjön.

Az orvosok az órára pillantottak: esti hat óra volt. A császár becsukta a piros mappát, kalendáriumáról letépte 1916 november 21-ét, a naptár mögé nyúlt, egy kis kefével húzott elő onnan és végigsimított vele az íróasztalon. Csak porszemmel csak semmi rendellenesség.

Ketterle egy imaszámolyt hozott, a karosszék elé toltta, a császár ráfektetette karját, arcát kezébe temette és imádkozott. A szolgálta és a két orvos összekulcsolták kezüket. Aztán Ketterle urát a szomszédos hálóterembe vezette. Mialatt a lázában borzongó császárt levelezte, a két orvos az ágy lábánál állapodott meg.

— Felség, — mondta Ketterle, megigazítva a párnákat, — kérem további parancsait.

— Holnap keltés félnégykor. Még nem vagyok kész a munkával.

A két orvos gyors pillantást váltott, aztán lesütöttek a szemüket.

Ketterle az ajtónál helyreigazította a spanyolfalat, amelyet a császár Schrott asszonytól kapott ajándékba. Ortner professzor szemügyre vette ezt a spanyolfalat: A sötétzöld selymen, keresztesben, aranyhímzésű, nagy, régimódi gót-betűs szöveg futott: — Isten tartsd meg császárunkat, Isten védj meg a hazát. — De a fal három mezője maga csupa apró, csillogó szentképekkel volt díszítve, képecskékkel a legkülönbözőbb zarándokhelyekről, amelyeknek templomaiban Schrott asszony a császárral imádkozott. Volt valami megható ebben a kísérletben, a hódolatnak ebben a gyerekes módjában, szerelemmel és imával pótolni a művészet vagy a művészi készség hiányát.

Léptek, léptek, léptek. Suttogás, mormogás, zúgás, lélekzés. Emberekkel telt meg az egyszerű hálószoba, hol csak a táboriágy állt és egy bádorgosdó, barna faburkolat, ódivatú aranycitrádák.

A két orvos hallgatagon nézte az egyszerű vászoningében nehezen ziháló császárt, mint hamvadozó tüzet este a pásztorok. Mária Valéria letérdelt a császár ágyánál és imádkozott. Középen a trónörökös párt térdelt: Károly nyugtalanul zavartan, Zita megkövült nyugalommal. Herceg Montenuovo ki-be járt, még mindig akadt egy némely elintéznivaló. A két öreg szárnysegéd oldalt állt és hol az öreg, hol a fiatal úrra pillantott. A szolgálatszemet mozdu lanul állt a kerek asztal mögött, amely körül félkörben zöld szőlőlombokkal mintázott barna székek kuksoltak, onnan nézték, mint özönlenek be az uralkodóház tagjai, egyre többen és többen. A haldokló megmozdult és ez a mozdulat halk morajként futott szét a szobában tartózkodók közt.

— Inni kérek.

Valéria fogta a hideg teával teli csészét az éjjeli asztalkáról, keze reszketett, az ital félreömlött. A császár végigsimított takaróján, hasonló mozdulattal, mint amikor íróasztalát lekefélte.

Ketterle odalépett, a párnával magasabbra szúszlatta a császár fejét és néhány korty teát öntött urának szájába.

MILLIÓK ZUHATAGA

Igy kerestelték el az Állami Sorsjáték 4. osztályát **203.845.024 LEI,** 4-5 óra alatt szétosztva, óránként 40 milliónyi gyorsasággal, a legszebb rekordot jelenti Romániában.

Fiatal és öreg, szegény és gazdag, mindenkinek egyaránt áll jogában hogy nyerjen, mindegyiknek egyforma az esélye, ha a zsebében van a Sorsjáték sorsjegye. A 4. osztály húzása során az utolsó húzás a szerencse nagy esélyeit rejti. Ne fusson a boldogság elől, amelyet oly könnyen elérhet. A Sorsjáték sorsjegye sorsjegy minden, szép reményre **FEBRUÁR 15.-ÉN.**

Egész sorsjegy a 4. osztályra . . . 3200 lei
Negyed sorsjegy a 4. osztályra . . . 800 lei

Kérjen felvilágosítást a sorsjegytársultól a megosztott 250 leies sorsjegyekről.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

FEBRUÁR 15.-ÉN A MILLIÓK ÖZÖNE!

— Miért megy most? Köszönöm, Ketterle. A császár ismét lehunyta szemét, az öreg szolgálta halkán visszakozott. Ki is segíthetett volna urának mindazok közül, akik ott térdeltek? Mit is tudhattak azok ott a császárról, aki mindig egyedül volt!

A beteg mégegyszer megmozdult, Ketterle ismét ott termett: — Jól fekszik felséged? — Jól, jól.

A házi orvos a komornyik mellé lépett, az ágy fölé hajolt, a lélekzetet hallgatta, megtapintotta a főütőerőt. Pillantása aztán a fődülmestert kereste. Az megértette, kiment és kevéssel rá az udvari káplánnal tért vissza. Gyertyákat hoztak be, a viasz illatozott, a lelkész a császár fölé hajolt és megadta az utolsó kenetet. A házi személyzet közelebb jött, a kör be-

zárult, mindenki letérdelt. Tompán hangzott fel a halotti ima: Subvenite Sanctos! Zokogás tört fel és halt el.

— Amen! A lelkész hátralépett, helyét az orvos foglalta el. Felemelte a császár kezét, elővette zsebóráját, várt. Aztán a hideg kezét óvatosan visszajuttatta és Károly felé fordult: — Felség, alázatosan jelentem, hogy öfélége, a császár az Urban elhunyt.

Herceg Montenuovo órájára pillantott: Kilenec óra öt perc volt, este, 1916 november 21-én.

Künn a kastély körül tombolt a novemberi vihar, a két öreg összebuzdult, maguk előtt látták az esőben az őrszemeket, a sok-sok katonát az éjszakában. Az ajtóban mégegyszer visszafordultak. Paar mondani akart valamit, de ajka túlontúl reszketett. Halott urának keblén egy kis, fekete halotti kereszt pihent, Valéria tetete oda. A halotti gyertyák meg-meg lobogtak a könnyű légáramlat s mintha a falon megmozdult volna a császárné arcképe.

— Ugy halt meg, ahogy élt, — mondta Bolfras. — Isten adjon neki örök nyugalommat, — mormolta Paar.

Az ajtónálló a két öregúr mögött becsukta az ajtót. Most Ketterle lépett ura ágyához, a zergedízes pecsétgyűrűre pillantott, egyenesre igazította a spanyolfalt, a teácsészét oldalt toltta és nem vette észre, hogy mind e szokott kézmozdulatokat a semmibe ejti.

Az ajtónálló lassan odajött és megkérdezte, mikor szándékozik őt leváltani végre, már dél óta itt áll a posztján.

— Magáról megfeledeztek. Mindnyájunkról meg fognak feledkezni. Menjen és keressen valakit, hogy leváltsa. En itt maradok éjszakán át. Nem hagyhatom öféléget egyedül.

A FŐTISZTELENDŐ PAPSÁG, EGYESÜLTEK ÉS INTÉZETEK FIGYELMÉBE!

Ha Clujon megfordul, ne mulassza el a

Bonaventura

kegytárgyüzletet

Str. G. Neculescu 3. (Barátok temploma mellett)

felkeresni, ahol az Erdélyi Lapok-ban hirdetett könyvek (Szent István Társulat, Korda, Mária Kongregáció stb kiadványok) megtekinthetők és beszerezhetők.

Ugyanott bármilyen egyházi ruhák, lobogók készítését és javítását is eszközölk.

császár, sóhajtván egyet, visszaült íróasztalához.

— Örülök, hogy eljött. — A császár nagy ügyel-bajjal tartotta egyenesen a fejét, lélekzete zihálva szállt.

A prelátos legyőzte ijedségét és jelentette, hogy Öszentsége áldását hozza és legbensőbb jókívánságait a mielőbbi javuláshoz.

— Köszönöm.

A kimért, hűvös mód, ahogy a császár a pápa üdvözlését, mint egyenrangú uralkodót, fogadta, éket vert az uralkodó és a pap közé.

— Felség, szent szokás, Öszentsége áldása előtt, felvenni a szent útravalót.

— Kérem.

A római császárok nemzetségéből származó uralkodó, a pápa jobbkeze, aki valamennyi szerencsétlen hadjáratát az egyház ellenségei ellen viselte (a könnyű erkölcsű Itália ellen, amely mögött a forradalom leánya, Franciaország állt, a protestáns poroszok és az ortodox szerbek ellen, akik a bizantinikus oroszok előretolt őrszemei voltak), a császár fáradt volt, nem lehetett észrevenni rajta, átlát-e vajjon főudvarmesterének finom játékan; mivel az uralkodó a pápai diszpenzáció birtokában volt, hogy reggeli után megáldozhat, egy szolga hozta a gyóntatószékét, a lelkész válla köré vetette a violaszín stólit s így gyóntatta meg a félig térdelő, félig ülő császárt. Aztán visszajött a szolga két égő gyertyával és a feszülettel, egy csipkével díszített vásznat terített szét, ezüstösen szólalt meg a sekrestyés csengetyűje, a császár megáldozott. Aztán a prelátus az áldásba fogott és ezekkel a szavakkal zárta:

— Per sacrosancta humanae reparations mysteria remittat tibi omnipotens Deus omnes praesentis et futurae vitae poens paradisi portas apperiat et gaudia sempiterna perducatur.

— Amen, — fejezte be a sekrestyés.

— Amen, — lehelte a császár, nagy fáradtsággal felállt, megigazította házikabátját, rövid csukaszürke köpeny volt, és hűvösen mondta: — Kérem, tolmácsolja Öszentségének a nuncius útján hálás köszönetemet.

Arccal a császár felé hagyta el a lelkész a szobát. A császár feltette szemüvegét, a tollát kereste tapogatózva és egy irat után nyúlt, hogy továbbolvasson és folytassa az aláírást.

*

Az udvari káplán a lépcsőn Károly főherceggel és Zita főhercegnővel találkozott. A főherceg nagybácsija állapota iránt érdeklődött, a főhercegnő megkérdezte, felvette-e már a császár a halotti szentségeket. A lelkész tájékoztatta őket, a fiatal pár tovább sietett. A szárnysegédi szobában a főherceg megkérdezte az ezredes, meglátogathatná-e öfelségét. Az ezredes nem látott nehézséget, öfelsége bizonyára örülni fog a látogatásnak.

— De biztos szeretnék lenni benne, — felelte a főherceg, — hogy a császár miattunk nem fárasztja magát, hogy öfelsége nyugodtan üljön marad és nem jön elébünk. Az ezredes megígérte, hogy ezt a kérést előterjeszti és belépett a császárhoz. Az öregúr nem hallotta mit mond. A császár feje karjára hanyatlott, a toll kihullott kezéből. Az ezredes mozdulatlanul várt egy darabig és már éppen távozni készült, amikor az öregúr felemelte fejét és megkérdezte, mit kívánnak tőle. Az ezredes jelentette, ki vár kint, a császár fel akart emelkedni, a császár gyöngé hangján Ketterlét hívta, hogy öltöztesse át.

— Felség, a császári fenségek kifejezetten kérik, hogy felség semilyen vonatkozásban ne fárasztja magát.

A császár fejcsóválva mutatott rövid kádójára:

— Csak nem fogadhatok üljem és házikabátban egy hölgyet.

Az ezredesnek rá kellett beszélnie a császárt, s az végül is engedett:

— Jó, jó. Ha nem megy másképp, most az agyszer megteszem.

Amikor az ezredes visszatért a szárnysegédi szobába, Károly Ferenc József főherceg az imént megjelent tábornok-szárnysegédekkel beszélgetett. A trónörökös azonban abba hagyta a beszélgetést és feleségét az ajtóhoz vezette.

— Ez is hamarosan ízelítőt kap majd, milyen nehéz a korona, amit a mi császárunknak

Figyelem!

Mélyen leszállított áron kaphatók **dr Karácsonyi János** püspök összes művei!

A székelyek ősei és a székely magyarok ára 10 lei helyett 5 lei
A magyar nemzet honalapítása 896—997 ára 40 lei helyett 20 lei
Új adatok és új szempontok a székelyek régi történetéhez ára 50 lei helyett 20 lei
A magyar nemzet áttérése a nyugati kereszténységre 100 lei helyett 50 lei
Szent Ferenc rendjének története Magyarországon 1711-ig I. 300 lei h. 150 lei
Szent Ferenc rendjének története Magyarországon 1711-ig II. 300 lei h. 150 lei
Vidéki megrendeléseknél plus 15 lei portó.

Kapható:

az ERDELYI LAPOK KÖNYVOSZTALYANÁL.

viselnie kell, — mondta Bolfras, a főherceg után pillantva.

— A fiatal úr azt teszi majd, amit ifjú hitvese mond, — felelte Bolfras. — Ő a németek ellen van, tehát férje is a németek ellen lesz. Ő onergikusnak és becsvágyónak látszik; a főhercegről ezt nehezen mondhatná valaki. Ez az épület elszokott már az asszonyi játékoktól, amelyek most ismét uralkodni fognak falai közt.

— Olyan becsvágyó, mint Hohenberg hercegnő, talán mégse lesz, — felelte Paar.

— A hercegnőnek tovább is kellett várnia. És aztán nem is volt ilyen becsvágyó rokonsága. Mit tudjuk, hogy Zita főhercegnő fiverei odaát Franciaországban mit főznek ki majd, ha császárunk lehúnyja a szemét? Ma még senki se sejtetheti, milyen a fiatal úr valóban, mit akar, kinek a tanácsára hallgat majd. Egyesek azt mondják, hogy a Belvedere eszmekörét fogja megvalósítani, Ferenc Ferdinánd terveit viszi keresztül majd...

— Ahhoz Ferenc Ferdinánd kemény koponyájára volna szüksége, — vetette közbe Paar.

— Mások azt mondják, hogy szigorúan ragaszkodni fog a német orientációhoz és mindent kifacsar még a monarchiából, ami kifacsarható.

— Ezt azután végkép nem hiszem, — mondta Paar.

— Ismét mások úgy képzelik, hogy trónralépése után azonnal békét köt.

— A negyedik, az ötödik, a hatodik változat, — gúnyolódott Paar, — sok találókérdést kapunk fel majd, annyi bizonyos.

— Ő, és ráadásul még semmi sincs előkészítve. A kormány nem törődik a császár betegségével. En mondom, alapos felfordulás lesz itt. Ferenc Ferdinánd trónralépési kiáltványa már a nyomdákban volt, Károlyét még meg se fo-

galmazták. Ma mindenki, akinek íróasztala van, leken egy-két reform-eszmét, lesz itt aztán olyan hőses teleírt papirlapokból, csak akadjon majd, aki ertyőt tart a fiatal császár fölé.

Paar leverte virziniájának hosszú hamuját: — Fiatal és így sok reményt fűznek majd a személyéhez. Gyere, menjünk, nem akarom most látni, amikor kijön a császáruktól. Hidd el, nem tudom megérteni, hogy a császár ép most hagy el minket.

A szárnysegédi szobából a dolgozószobába vezető szárnyasajtó nyitva állt, Spányik ezredes figyelte a császárt a magas falitükörfől. Az északi fekvésű szoba homályos világában, karszékben ült íróasztala mellett az öregúr; halvány keze a kartámlán nyugodott, feje mellére csuklott, lélekzete küzködve szállt. Olykor-olykor megpróbálta az öregúr, hogy fejét felemelje és szemét kinyissa; pillantása olyankor, mintha nagy messziről jönne, tanácstalanul tévedt maga köré, ajka kicsit kinyílt, aztán, mintha ismét elfelejtette volna, mit akart mondani, magába rogyott.

Schiessel báró a kabinetiroda főnöke és Deruváry osztályfőnök lábhegyen léptek be a szárnysegédi szobába. A mappa, amelybe az előterjesztendő iratokat tették, ma okos tapintattal vékonyan volt bélelve. A szárnysegéd a két urat arra a helyre vezette, ahonnan láthaták a tükörfől a szunnyadó császárt: az íróasztalon ott égett a zöldernyős állólámpa, balról, az iratcsomó: alig a fele volt feldolgozva. Láz borzongatta a karszékben az öregurat. — Így tehát ma már aligha fogom az újonnan befutott aktákat öfelsége elé terjeszteni, — mondta a kabinetiroda főnöke, meghajolt és az osztályfőnökkel együtt elhagyta a szobát.

A császár összeborzad és felriad:

— Ketterl!

— Szolgálatára, felség, — felséged elszunnyadt kissé.

A vén komornyik ott áll a császár karosszéke mögött.

— Nem aludtam. A karosszéket az íróasztalhoz kell tolni!

— Felség, ne értesítsük a fenséges asszonyt?

— Nem, köszönöm. Betegyet látni nem valami vidám dolog. Megkíméljük ettől a fenséges asszonyt.

— A fenséges asszony nagyon aggódik, a fenséges asszony ép az imént érdeklődött.

— Köszönöm, köszönöm. A császár ismét az íróasztalnál ül, reszkető kézzel tette fel szemüvegét, kérte a tollat és aláírt.

Valaki mintha belépett volna a szobába.

Már az íróasztalnál sincs nyugta? A császár megfordult. Leánya Mária Valéria ült mellette, halványan és fáradtan, szintelenül és büszkén. A császár ma már túl sokat látott, már nem hitt a szemének, keze lánya felé tapogatózott — igen, valóban ott volt, Valéria élt.

— Nem akarok fárasztani, mindjárt ma

A könyvpiac legújabb eseménye

tokaji Oláh Béla

„Hajdúföldön — puszták szerén”

cím alatt a Szigligeti Társaság kiadásában megjelent népies elbeszéléseket tartalmazó kötet.

Ara 70 lei és a portó

Kapható az »Erdélyi Lapok« könyvosztályánál.

A mai ember lexikonja

A történet, amelyet itt elmondunk, régi, ismeretlen, szimbolista francia szerzőtől való.

Egy jeles diák, aki minden tudományban kitűntette magát, miután befejezte tanulmányait, harminckét éjszakát virrasztott végig tanárának hatalmas könyvtárában, a nagytudású mester kivételes engedélyével. A lázas kutatásban eltöltött harminckét éjszakán át nem volt más társa, csak a csönd és azok a szellemek, amelyek láthatatlan szárnyaikkal ott lebegtek az alvó könyvek fölött. A diák végiglapozott minden enciklopédiát és mindent megtalált, csak azt az egyetlen szót nem, amelyet keresett. Ezt a szót — az élet titkát — a harmincharmadik éjszaka rejtegette magában, de a diáknak a harminckettedik napon el kellett hagynia a tudomány csarnokát. Az utolsó órákban szörnyű látomása támadt: fölzigott képzelete előtt megelevenedtek a könyvek szellemei és egyszerre kiáltották a fülébe mindazt, amit addig végigolvasott. Szóbeszédük — mint későbbi följegyzéseiben írja — rettenetes volt. De azt egyikük sem mondta ki, amit tudni akart és ami a következő, de soha el nem érhető éjszaka kódében borongott.

Ez a régi, kissé sejtelmes történet bizonyára híjjával van a tárgyilagosságnak és az elfogultságnak, mégis valahogyan ez bukkan föl az emlékezetben, amikor végiglapozzuk a Dante—Pantheon „Uj lexikon”-jának első kötetét, amelynek szerkesztői mintha átéreztek volna a régi francia diáknak a huszadik századba helyezett panaszos tanulságát. Mert ez a panasz sokkal időszerűbb ma, mint volt bármikor.

A ma embere is mintha zavarban volna a hatalmas nagy könyvek sokaságával szemben, amelyekből a világ ügyeiben való tájékozottságnak legalább kereteit szeretné megszerezni. Tudja és érzi, hogy szüksége van a tudásra, melyet a nagy kötetek tartalmaznak, nem is merészkedik odáig, hogy valamennyit bőbeszédűnek tartsa, de úgy érzi, hogy nagy terjedelmű és magas áru kincs arányban használhatóságukkal. Kétségtelen, hogy ez az állítás nem mindenben igazságos, de mert egyre általánosabbá lesz, nem lehet észrevétlenül elhaladni mellette. Valahol hiba van. Hol? Az olvasóban? Lehetséges, de az olvasóhoz alkalmazkodni kell.

Nos, az „Uj lexikon” ennek a lázasan élő, türelmetlen, elfoglalt, ideges és igazságtalan, de tudásra szomjas embernek a kezébe akar teljes értékű lexikont adni. Maga elé tűzött feladatát, mint az előtűnk fekvő első kötetből látjuk, az egyetlen helyes módon igyekszik megoldani: tulajdonképpen nem tesz engedmenyt az olvasó számára, csak fölösleges tehertől kíméli meg, nem takarékoskodik az ismeretterjesztéssel, csak olyan egyszerű és világos formákat keres, amelyekkel a legkönnyebben és a legrövidebb idő alatt megértheti magát. Az ősi hibát ékárja kiküszöbölni és sűrített tartalmában a régi bőbeszédűséggel szemben majdnem szófukar lesz, abban a dicséretes értelemben, hogy minden szava fontos, mert egyetlen fölösleges betűt sem akar leírni.

Ezek a tömören, világosan elmondott és népszerű nyelven tartott ismertetése, amelyeket jeles írók és szakemberek írtak és tudományos egyesületek vizsgáltak felül, sokszor felveszik a versenyt a legérdekesebb olvasmányokkal. És ami talán a legfontosabb: mindez a mai tudományt adja, a rádió, a vitaminok és hormonok korszakának tudományát.

Egészben véve: ha a 8 kötetes új lexikon, amely a Dante és Pantheon kiadók közös kiadásában jelenik meg, ha mindvégig olyan lesz, mint amilyenek az első rész után ígérkezik, eddig szinte megoldhatatlanoknak látszó kérdésekre ad választ. Mindenekelőtt erre a kérdésre: hogyan lehet megoldani azt, hogy az új magyar lexikon rövid legyen és semmi sem hiányozzék belőle, tartalmában kiállításban kitűnő és árban mégis hozzáférhetően olcsó legyen?

Érdekesességek V. György és VIII. Eduárd királyról

Az angol ujságok most naponta írnak érdekeségeket az elhunyt V. György angol királyról és VIII. Eduárdról. Ezek közül néhányat itt közlünk:

„Király nagypapa”

Igy hívta nagyapját, V. György királyt Erzsébet, a kis yorki hercegnő, aki most 10 esztendő, V. György rajongott kis unokájáért.

A kis hercegnő minden este bement a „király nagypapa” és a „királyné nagymama” szobájába, hogy jó estét köszöntson nekik. Egy este a kis hercegnő nagyon el volt foglalva a gyermekszobában új játékaival és nem ment be nagyszüleihez. V. György maga ment a gyermekszobába, hogy megnézzé kis unokáját, a hívta, hogy menjenek együtt a „királyné nagymamához”. De a kis hercegnő nem akarta abbahagyni a játszószaszt. És így a király megcsókolta és indult vissza a szobájába. Alig volt a folyosón, amikor hallja, hogy a kedves gyermekhang visszahívja. Azt hitte, hogy a kis hercegnő végül is rászánta magát, hogy meglátogassa nagyanyját a vészesment érte. A kis Erzsébet ott buzgókodott játékaival. Amikor látta, hogy visszajött a nagyapja, egyszerűen csak annyit mondott neki: — Elfelejtetted becsukni az ajtót, király nagypapa!

És V. György csendesesen betette maga után az ajtót.

V. György orrának története

V. György király, aki 25 esztendőn keresztül a legnagyobb kötelességgel töltötte be királyi méltóságát, nem volt mindig olyan komoly.

A Bermuda-szigetek közti cirkálása idején egyszer el akarta hitetni környezetével, hogy tetováltatta az orrát. A hír eljutott Londonba is és Viktória királynő megdöbbenve táviratozott a herceg parancsnokának a részletes felvilágosítást kért. A parancsnok diszkrétan vizsgálatot tartott s a vizsgálat eredményeképpen a következő megnyugtató táviratot küldhette királynőjének: „A fenséges orr nincs tetoválva. Csak festve”.

Csúlság

VIII. Eduárd velszi herceg korában, mint az oxfordi kollégium fiatal hallgatója, szabadságra érkezett Londonba. Az egyik szeme körül két foltok...

— Hol szerezted ezeket a foltokat? — kérdezte tőle nagyapja, VII. Eduárd.

— Királyi fenségnek csufoltak... — felelte a herceg.

És VII. Eduárd feleslegesnek találta, hogy tovább is kérdezősködjék.

A velszi herceg és táncosnője

Mikor a velszi herceg, most már VIII. Eduárd király, balba ment, rendkívüli gondossággal választották ki azokat a táncosnőket, akikkel a korona örököse táncolhat.

Ez azonban nem akadályozta meg a velszi herceget, aki nem szerette az előírást, hogy néha a saját izlését is ne kövesse s egy valcert táncoljon egyik vagy másik táncosnővel, egész egyszerűen csak azért, mert tetszett neki.

Igy táncolt egyik nagy dominiom fővárosában rendezett bálon egy fiatal leánnyal, aki meghódította bájosságával.

— Tudja, királyi fenség — kérdezte a bálon jelenlevő egyik hivatalos személyiség — hogy az a fiatal leány, akivel táncolt, egy gyógyszer-tár alkalmazottja?

— Igazán? — felelt a velszi herceg. — Akkor, ha majd beteg leszek, abba a gyógyszer-tárba megyek orvosságért.

Az angol király trónjai

Uj király ül Anglia trónjára. A történetírők azonban korrigálni fogják ezt a mondatot, mert az angol királynak nem egy, hanem hét trónja van.

A legöregebb, leghíresebb és a legismertebb köztük a Westminster apátság tölgyfa széke, melyen I. Eduárd óta minden angol király helyet foglal koronázása alkalmán. I. Eduárd hozta ezt a trónszéket Londonba több, mint 600 esztendővel ezelőtt Skóciából ez ország meghódításának emlékeztérére. A felsőházban is áll pompás baldachin alatt egy értékes trón. Ezen a ragyogó, kristálykövekkel ékített trónon a király a parlament megnyitása idején foglal helyet. És ugyan csak a felsőházban, a király öltöző szobájában áll egy harmadik trón, amelyen az uralkodó akkor foglal helyet, amikor ráadják a parlament megnyitására viselendő állami ruhákat. A leggyöngyösebb és legértékesebb angol királyi trón a St. James-palota trónjának és a trón baldachinjának

drága kódisztét értékben alig lehet kifejezni. Az angol királyok ötödik trónja a Buckingham-palotában áll. A hatodik és a hetedik egy indiai maharadzsza ajándékát a Windsor-kastélyban találjuk. Ez az utolsó tülön-tul gazdagon faragott elefántcsont trón.

Egy királyi fenség átváltozásai

VIII. Eduárdnak, amikor még velszi herceg volt, néha naponként tizszer is át kellett öltözködni a különböző alkalmakhoz, ceremóniákhoz. Komornyikja szinte matematikai pontossággal tudta, hogy a nap különböző óráiban s a különböző körülményeknek megfelelően milyen ruhadarabokat kell a hercegre adnia. És a herceg öltözködés előtt sokszor kérdezte tőle trófiáson: — Mi leszek most? Tengerész, vagy cserkész?

Kipling Rudyard és V. György

Guillet Louis, a francia akadémia tagja írja: „Sohase volt szerencsém ismerni az angol királyt. De Kipling Rudyard sokat beszélt róla:

— Tudja ön — mondta nekem — mi volt V. György ereje? Az, hogy nem született királynak; nem volt uralkodásra nevelve, csak a fiatalabb fivéré volt, akit testvéreinek, Clarencenek a halála juttatott a trónra. A király tengerész volt, mielőtt államfő lett. Tizenöt évi szolgálata, amelynek folyamán lassan, fokról-fokra emelkedett a tisztí rangban, mint többi tisztjárta, ime, ez az ami embert csinált belőle: így fejlődött ki benne a fegyelem érzése, az emberismeret, az őszön, megválasztani őket és tudni, hogy kikre számíthat. Megtanulta a türelmet, az idő értékét. Ezek a tapasztalatok tették alkalmassá, hogy súlyos időkben Anglia pilótája legyen.

— Előbb egy hajót kormányzott s csak azután került kezébe az állam kormányása. Mindenekelőtt tudott parancsolni önmagának. A felelősen csupa kedély volt, de a kormányánál a fegyelem őre. Példát adott a magatartásból és a kötelességtudásból; senki mástól nem követelt többet, mint saját magától. És ez az, amit Angliában mindenki tud. Angliában szólásszabadság van, mindenki mondhat, amit akar. De a királynak tisztelet! Senkinek se tanácsolnám, hogy rosszat mondjon róla!”

VIII. Eduárd király címei

Londonból jelentik: Az angol címertani intézet (College of Arms) VIII. Eduárd király új címeinek megállapításával foglalkozik. Trónralépése előtt VIII. Eduárd, mint velszi herceg, a következő címek birtokosa volt: Chester grófja, Cornwall hercege, Garrick grófja, Rothesay hercege, Renfrew bárója, a Szigetek ura (Lord of the Isles) és Skócia hercege és fővédnöke. Az intézet alkotmányjogi szakértők véleményének meghallgatása után fogja kimondani, hogy e címek közül melyek szállnak át az új uralkodóra. V. György régebbi címeit trónralépése alkalmával királyi rendelettel részben a koronával egyesítették, másokat átruháztak a király fiakra. A legfontosabb a cornwalli hercegi cím sorsa, amellyel a cornwalli koronabirtok évi 80.000 fontnyi jövedelme jár. Ez a cím III. Eduárd 1337. évi rendelete alapján a mindenkori trónörökösöt illette, aki a jelen esetben a yorki herceg. VII. Eduárd kiskorúsága idején a cornwalli birtok jövedelmét összegyűjtötték és ebből vették a sandringhami birtokot és ebből fedezték a Marlborough-palota restaurálását is.

VIII. Eduárd mint lovas és falkevadász

VIII. Eduárd király elhatározta, hogy fentartja atyja sandringhami versenystállóját, amelynek lovait az udvari gyász tartamára lord Derby bérlő formá szerinti, hogy egyelőre az ő színeiben futhassanak a gyász idején. Lord Derby meggyőzte az uralkodót, hogy az angol turf tekintélye súlyosan szenvedne, ha a korona viszt

I. Kr.:

AZ OROSZ TITOK

Egy Oroszországot megjárt mérnök szenzációs tapasztalatai az orosz élet hétköznapijairól, álmairól és valóságairól. A legpozitívabb és legérdekesebb könyv, ami eddig a magyar irodalomban a Szovjetről megjelent.

Ara 40 lei és 15 lei portó.

Kapható: könyvoszfályunknál.

KERESZTREJTVÉNY

ROVATVEZETŐ: CSÜRÖS EMILIA.

5. (198.) SZÁM.

Beküldte: Páll V. Géza

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
17									18						
19								20	21	22					
23							24		25	26					
27							28					29			
30					31		32				33				
34								35			36				
37								38		39			40		
41				42		43				44		45		46	
47			48		49						50		51		52
			53							54				55	
56															
			57							58					
59	60		61					62		63					64
65		66					67							68	
69			70		71		72				73		74		
75				76				77			78		79		
80								81			82				
83								84						85	
86							87		88				89		
90								91		92					
94									95				96		

Megjejtésül beküldendő: Vízsz. 1. és függ. 1. Vízsz. 56. és 61 + 28. Függ. 9., 15., 16., 60. és 64. Beküldési határidő: február 21.

Vízszintes sorok:

1 Deák Ferencnek egykor az „Angol király-
nő”-ben egyik képviselő társa véletlenül elcse-
relte a kalapját. Mikor ezt észrevette, azonnal
visszavette Deákhoz és így mentegetőzött: 17
Sátmarmegyei kisközség. 18 „Pa” betoldással job-
ban meg kell becsülnünk, mint az idegent. 19
Budapestben az angol nyelv tanára. 20 Cséplőgép
is teszi. 22 Vízsz.: Itt lakik a róka. 23 Szél is
teszi a fákka. 24 Parancs. Közismert idegen szó.
val. 26 Vízsz.: testrész. 27 L-lel: két férfinév.
(Egyik becézve.) 28 A 61. v. folytatása. (Hiányzik
az utolsó betű.) 29 Vízsz.: E-vel levélre ragaszt-
juk (l = b). 30 Ut... elindult. 32 Angol gyerek
lak a megyében. 34 Ádám. (Ekezet nem kell.) 35 „Kék
a kékény”-ben van. 36 Nevetet (l = k). 37 Euró-
pai nemzet. 38 C. R. S. D. H. 40 Z és l-lel: diezti
magát. 41 „zeg, nagyközség Pest vármegyében.
Régészeti helyéről híres. 43 Kötőszó + kártékony
rovár + E. E. 46 Ruhadarab. 47 Barlangban van.
48 Petőfi költeménye. 52 Helyhatározói rag. 53
Vízsz.: Néha a kisgyermek a kocsiból... (v = i)
54 Elkölönit. (Ekezettel.) 56 A „Haza bölcső”
mondta volt egyik más párti képviselőnek, mi-
kor az át akart lépni az 6 pártjába. 57 „Aranka”
kor az át akart lépni az 6 pártjába. 57 „Aranka”
becézve + Jel. 58 Híres bécsi polgármester. 59
Harcú aszköz. 61 Szintén Petőfi költe-
ménye. (A val és folytatva a 28. v.-en.) 64 Görög
betű. 65 Víz. mű. 67 I. Személynév. II. Szám-
bul régi neve. 68 Veszteség. 69 „Eljen”, görögül.
72 Nem így. 74 1000, 1. 100 és 1000. 75 Amerikai
regényíró, keresztneve kezdőbetűjével. 77 A-val,
francia festő, fonetikus. 78 Ebben a faluban ve-
tette alá magát IV. Henrik VII. Gergely pápa ál-
tal számért vezeklésnek. 80 Ford. E. G. + kom-
mor. 81 Moszkonyhában nékülözhetetlen. 82 Mis-
kole vármegyéje. 83 E. F. N. S. A. 84 Francia
uralom alatt levő néger ország. 85 Szakács teszi
+ tagadó szó. 86 A „főlelem és nénes nékülöz lo-
var”. (Francia hadvezér). 88 Tatar eredetű Ital.
Tejből készült. 89 I. Cimrává. II. Személy-
név. III. Fonetikus betű. 90 Az érzékiség

Függőleges sorok:

minden lelki megnyilvánulása. (Görög szó.) 92
Uj, görögül. 93 I. Kicsinyítő rag. II. Vallás rövi-
dítés. III. Kis ház. 94 Y-nal Rakóczi György fele-
ségének vezetéknéve. 95 Ilyen lábu ember van a
mesében is, vagy erős alapzatú.
1 Deák Ferenc kalapja átvételekor a bajusza
alatt csendben megjegyezte: 2 I. A föld sarkainak
golyóalakja. Utolsó három betű fordítva, bibliai
hajós. 3 Híres magyar építész + mesterejét je-
lentő szó, ahogyan tulajdonnévként használják. I = a.
4 Valamiről leszült. 5 Vízsz. 60-val, szár-
nyas állatok szokták. 7 Vízsz.: Erdélyi város. 8
Muzsika másallhangzó. 9 Látva Deák, hogy a
vízsz. 56 alatt lévő szavai nem használtak, így
szólt a képviselőhöz: 10 Meleget ad. 11 E. H. N.
12 Idegen helyeslés + több magánhangzó. 13 Tö-
rök népcsoport. 14 A fényképező dolga. 15 Deák
Ferenc volt a megalkotója. 16 Uralkodó és fele-
sége. 20 Munkás kapja + S. P. 21 XII. sz-beli
lovagi énekes. 24 Intve. 25 Ilyen bogár is van.
(Arany költeményében fordul elő.) 31 Edény. 33
Bibliai férfinév. 38 Mégis céltalanul. (Ekezettel.)
39 Hétnapi „vor”. 42 Erős vallásos. 43 Mennyei
cselekvő. 44 Vízsz.: síkik. 45 Első három betű.
régí tánc első része (...ka) + R-rel királyné. 48
Szlovenszói magyar költő. 49 Úgyetlen teszi. 50
Nem víz + mutató névmás. 51 Jóni sziget. 53
Vízsz.: Arcunkon van. 55 „sen, dán író. 60 Mese
szól róla. 62 Hollandiai város. XIV. Lajos és I.
Lipót békekötésének színhelye. 63 Háromszékme-
gyei nagyközség + idegen folyó. 64 Ismert ének
kezdő szavai. 66 Magasan jár. 68 Ebből lesz az
orkán. 70 P-vel keleti nép + edény. 71 Előde. 73
Magyarországi község. 74 Mesterségesen keletke-
zett állóvíz. (Utolsó betű nélkül.) 76 Igar köz-
ségből való + mutató szócska. 79 „Ipsium. (Latin
mondás.) 81 Az óra egyik hangja. 81 a Vízsz.:
„termőföldben” van. 87 D. K. T. G. 89 Svábhgyvi
vizsgáló intézet igazgatója, vagy postamegyei
nagyközség. 91 „Fah” betű képv. 93 Görög
„és”. 95 Felelő nő. 96 Azonos betűk.

szavonulna a versenyzéstől. V. György verseny-
istállója jelenleg tizenkilenc lóból áll, amelyek az
elmúlt évadban összesen 1567 font értékű díjat
nyertek. Az istálló továbbra is Tomkinson dan-
dáriabornok igazgatása és Jarwis főtréner veze-
tése alatt marad. VIII. Eduárd kora ifjúságától
fogva szenvedélyes lovas és falkavadász volt. Ti-
zenhat évvel ezelőtt szigorú falkavadász-tréninget
folytatott Drummond kapitány, az ismert ur-
lovas vezetése alatt a Northampton melletti hi-
res terepen és azóta évenként résztvevő a híres
cottesmorei falkavadászaton. Mint akadályver-
seny-lovas rettenthetetlen bátorságával és kitar-
tásával tűnt ki, számos díjat nyert és egyetlen
versenyen három ló bukott fel vele egymásután
ugyanannál az adakálnál, míg végre negyedik-
ben sikerült átugratnia az akadályt. Vadászistál-
lóját 1923-ban lajstromoztatta a nemzeti falkava-
dász-vadászistálló szabályzata szerint; színel; vő-
rös test, kék ujjak, fekete sapka voltak. 1929-ben
az inségújított walesi bányavidék beutazása után
elhatározta, hogy minden idejét a közügyeknek
szenteli; ennek folytán lemondott a falkavadász-
sztról és felfozlatta vadászistállóját. Midőn
1922-ben Burmában járt, a rangoni Turf Club
versenye előtt megnézte és megsimogatta a fa-
voritót, mire a babonás burmaiak közt futótűz-
ként terjedt el a hír, hogy az „Ein-Ye-Min” (trón-
örökös) „megáldotta” a favoritot. Ennélfogva
egész Rangoon 25:1 arányban fogadta meg a lo-
vat, amely tényleg bejött és azóta Burmában cso-
datevő hatalmat tulajdonítanak az Ein-Ye-Min-
nek.

V. György és a nagy fekete macska

V. György gyakran tett a Buckingham-pa-
lota kertjében magányosan, fedetlen fővel, nagy
étákat. Ha az idő melegebb volt, egy meglehe-
tős félreeső helyen lévő padon üldögélt. S alig
ült le, egy nagy fekete macska ugrott a térdére.
Ennek a macskának története van.
Evekkel ezelőtt a Buckingham-palota egyik
őre szerezte a macskát és az teljes szabadságban
élt a palota kertjében. De magába a palotába so-
ha se lehetett becsalni. Az ott rá váró becezősek-
nél többre becsülte a szabad életet.
— Igazán nem udvaronc lélek — jegyezte
meg néha V. György király.
És amikor a király felállott a padról, hogy
visszatérjen a palotába, a macska leugrott térdé-
ről s pillanatok alatt eltűnt a bokrok közt...

V. György és Wilson

V. György, aki hivatalosan teljes mértékben
espektáns a ceremóniákat az az előírásokat, in-
tüm körben a világ egyik legjövialisabb embere
volt.
Ellentétben a királynéval, aki szótlán es-
hallgatag volt, szeretett beszélni s nagy élvezet-
tel mondott el vidám történeteket.
Különös tehetsége volt az imitációhoz és nem
egy művész feltékeny lehetett volna a király e
tehetségére. S a királyné mindig nevetett, amik-
or eszébe jutott V. György imitációja, amikor
ugyanis a király V. Wilson elnököt utánozta az ud-
varnál 1919-ben tett látogatása alkalmával.

A 3. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése

(Beküldte: Fazekas Sándor.)

Vízszintes sorok:
1. „Kerekes Sámuel én téged bá-
muell”. 17. Krajcár, 40. Marabu, 86. Bobita, 95. Mo-
kány Berci, 109. Csutora. Függőleges I. Kismiska,
28. Hága, 43. Szamadó, 73. Szamarak, 75. Kairó.

Megjejtettek: Králik Vilmos, Rókk Ferenc,
Mártonffy Zoltánné, Wagner Ferencné, Moldovan
Baby, Simonfi Ferencné, özv. dr. Barna Jánosné,
Aczél László, Suhayda Györgyike, Szalay Tusi,
dr. Kerekes Zoltán, Benze Lenke, Repka József,
Gabriel János, Hodács Ágoston, Kókay Gyuláné,
özv. Záknoffy Antalné, Benedek Judit, Dombóly
Ferenc, Szabó Józsefné, Zakariás I. István, Za-
kariás Tibor, Lengyel Edit, Papp Panni, özv.
Róth Istvánné, Heintschel Ernő, Jámor Kálmán,
Alexy K.-né, Misztrik Béla, Keresztes Károly,
Körössy László, dr. Kubaszek Istvánné Loben-
schuss József, Patyánszky Erzsébet, Szabó Zoltán-
né, Adámkóvits Aladárné, Lázár Béla, Buzás
Imre, dr. Simon Gyula, Páll V. Géza, Páll Béla,
Bod Nóra, Gál Irén, P. Darvas Venánc, Papp Mó-
es, Simon Lujzi, Szentkirályi Teréz.
A sorsoláson dr. Kerekes Zoltán (Arad) nyer-
te meg a kiadósított könyvet. Postára tettük.

A kiadósított üzenetei

Kérésükre köszönettel ezton igazoljuk aláb-
bi befizetéseket:
E. J. Iara, 1936 jun. 30-ig, féléves sorsolásra
jegyeztük elő.
Kelemen Gy., Brates, 1936. dec. 31-ig.
Erőss B., Petenl, 1937 február 15-ig. Egész évi
díjaz befizetők sorsolására jegyeztük elő.

SPORT

Magyarország legyőzte Franciaországot is az olimpiai jégkorongtűtő tornán

A férfi lesiklóversenyt a norvég Birger Ruud, a nőit a norvég Nielsen nyerte

Garmisch-Partenkirchenből jelentik: A téli olimpia küzdelmei során tegnap folytatták a jégkorongtűtő selejtező mérkőzéseit és lefutották a férfi és a női lesiklóversenyt is.

A jégkorongtűtő mérkőzések meglepetése az USA győzelme a tavalyi Európa-bajnok Svájc felett. Gvengén szerepelt eddig az USA, de most úgy látszik belejött. A magyarok ismét győztek, ezúttal Franciaország ellen és így már be is jutottak a nyolcas középdöntőbe. Kanada fölényesen győzött.

Részletes eredmények a következők:

Jénkorongtűtő torna.

Kanada—Lettország 11:0 (2:0, 3:0, 6:0). Simán, megerőltetés nélkül győzött a világbajnok csapat.

Csehszlovákia—Belgium 5:0. (0:0, 4:0, 1:0). A csehek az első időben óvatosan játszottak. A belgák kapusa az utolsó harmadban megsérült.

Magyarország—Franciaország 3:0

Rendkívül heves lefolyású mérkőzést vívott a két csapat s a győzelem csak az utolsó percekben dőlt el. A franciák már a játék elején erőszakos modorban kezdtek s az utolsó percekben azután, mikor vereségük már nyilvánvaló volt, még kíméletlenebbé vált játékuk, úgyhogy a magyarok szerencsésüknek köszönhetik, hogy több emberük is nem szerzett súlyos sérüléseket.

Az első harmadban Miklós ütötte az első gólt, míg a második góltalanul telt el. Az utolsó harmad az izgalmak jegyében folyt le. Veszedélyes magyar támadások indulnak a francia kapu ellen, de eredménytelenek maradnak. A magyar csapat ekkor védelembe megy, hogy megtartsa az eredményt, különösen mikor Hárayt három percre kiállítják. A francia nyomás állandósul. Csák azonban kitűnően véd. A harmad végén az utolsó percben két gyors magyar támadás és Miklós mindkettőt góllal fejezi be.

A közönség nem várt kitűnő teljesítménye után nagy ünneplésben részesítette a magyar csapatot. A magyar csapat győzelmével biztosította a középdöntőbe való bejutását. Ha szombaton kikap Csehszlovákiától, akkor is tovább jut.

Lesiklóversenyek.

Az olimpia siverenyekének első számai, a férfi és női lesiklóversenyek a kora délutáni órákban fejeződtek be. A lesikló verseny pályája mellett végig ezrekre menő közönség helyezkedett el. A verseny kezdetét ágyulövés jelezte. Először a női versenyt futották le. A verseny eredménye a következő:

1. Nielsen, Norvégia 5 p. 04 mp. 2. Lescht, Németország 5 p. 08.4 mp. 3. Grasecker Németország 5 p. 10.6 mp. 4. Steure Svájc 5 p. 12.4 mp. A magyar Szapary Marianne sérülése miatt nem indult a versenyben. Szintén sérülése akadályozta a részvételben a svájci favoritot, Annie Rügget is. A verseny legnagyobb favoritja a német Kranz kisasszony, verseny közben bukott s így elvesztette esélyét a győzelemre.

A hölgyverseny befejezése után került sor a férfiak versenyére. A verseny távja 3800 m. volt. Az olimpiai bajnokságot a nagyszerű norvég síző nyerte meg, Birger Ruud 2 p. 47.7 mp-es kitűnő idővel. A második és harmadik helyen német versenyzők végeztek, 4 p. 54 mp-es és 4 p. 58.2 mp-es idővel. 4. Alé francia, 5. Kroningen, norvég. A magyar versenyzők közül Csik a 21-ik, Kőváry a 27-ik, Szalay a 33-ik, Balatoni a 39-ik helyen végzett.

Kanada biztos fölényrel győz Ausztria ellen.

Lapzártakor jelentik: Garmisch-Partenkirchenből: A jégkorongtűtő szövetség érdekes döntést hozott. Anglia két kanadai játékosát is szerepeltet csapatában, akik ugyan Angliában születtek, de a kanadai szövetség letiltotta játé-

rúkat. Egy kapuelőtti kavarodásnál saját csapattársa, egy hátvéd úgy fejbévágta ütőjével, hogy ájultan szállították le a pályáról.

USA—Svájc 3:0 (0:0, 3:0, 0:0). A múlt évi Európa-bajnok csapat csatársora határozatlansága miatt kapott ki. Többször is kitűnő helyzetei voltak a svájciaknak, de nem tudták kihasználni azokat. Az amerikaiak két győzelmük után, (csütörtökön Németországot verték) már biztos résztvevői a középdöntőnek.

Anglia—Svédország 1:0 (0:0, 1:0, 0:0). Rendkívül izgalmas mérkőzésen győztek az angolok.

Ausztria—Lengyelország 2:1 (0:0, 0:0, 2:1). Az osztrákok csak az utolsó harmadban tudták megszerezni a győzelmet.

Németország—Olaszország 2:0 (1:0, 1:0, 0:0). A német csapat győzelme folytán bejutott a középdöntőbe.

kukat. A szövetség döntése szerint a két játékos nem vehet részt a torna mérkőzésein.

Szombat délelőtt egyébként folytatták a jégkorongtűtő mérkőzéseket. Eredmények:

Lengyelország—Lettország 0:2 (1:0, 4:0, 4:2). Gvengék nagyon a lettek.

Kanada—Ausztria 6:1. A mérkőzés lapzártakor még folvik. Kanada biztos fölényrel győz. Bainoksága az idén sem vitás.

Anglia—Japán 2:0. Ezt a mérkőzést sem fejezték még be.

Egy hét múlva kezdődik a Nemzeti Bainokság

Bucurestiből jelentik: A Nemzeti Bainokság bizottsága a legutóbbi ülésén ismét a sorsolás kérdésével foglalkozott és miután megállapította, hogy az időjárás kedvező, elhatározta, hogy a nemzeti bainokság küzdelmeit február 16-án meg kell kezdeni. Egyelőre az óvatos bizottság csak február 16-ra és február 23-ra tűzött ki fordulót, amelyek a következők:

Február 16-án: CFR—Juventus Bucurestiben, Universitatea—Romania Clujon, Crisana—Gloria Aradon, Kinizsi—AMTE Timișoarán.

Február 23-án: Unirea-Tricolor—Venus Bucurestiben, Crisana—CAO (NAC) Oradeán, Gloria—AMTE Aradon, Ripensia—Kinizsi Timișoarán.

Utána a Nemzeti Bainokság bizottsága kisorsolta a B-liga mérkőzéseit is, de ezek közül csak az első és az ötödik csoportok műsora került nyilvánosság elé. Az első csoportban március 8-án, a másodikban március 15-én kezdődnek a bainoki mérkőzések. A többi csoport mérkőzéseit állítólag szintén kisorsolták, de a sorsoláson még javítani kell és csak ezután hozzák a nyilvánosság elé. Hacsak közben mást nem gondolnak...

Vareséget szenvedett Cramm. Kölnből jelentik: A Berlin—Köln fedettpálya teniszmérkőzésen Nourney 3:6, 6:4, 7:5 arányban győzött Cramm német bajnok ellen. A Nourney—Kuhlmann pár 1:6, 6:4, 7:5-re verte a Cram—Henkel kettőt.

Új prémium rendszer a Ripensianál. Timișoaráról jelentik: A Ripensia vezetősége érdekes prémium-rendszert léptet életbe a tavaszi szezonban. A játékosok az első győztes mérkőzés után 500 leit, a második után 700 leit, a harmadik után 800 leit, a negyedik után 1200 leit prémiumot kapnak. Ennél magasabbra nem ruhát a prémium. Ha közben veszít a csapat a prémium összege ismét visszazáll ötszáz leire. Három gólkülönbséges győzelemnél 100 leit, hat gólkülönbséges győzelemnél 200 leit további jutalmat kapnak a játékosok.

A mai divat gyökeres átváltozást parancsol

a természetnek. A nőies formák hódítanak tért. A „Magyar bábra” modern vonalú termetre készült elegáns toaletten jelenjen meg. Okos nők igyekeznek átalakulni. Amiben mesterien segít nagy rutinnal és sok tapasztalattal KOVATS SÁNDORNE tűzőspecialista (Oradea, Nilgész-telep).

Aprohírdetések

Aprohírdetések díja szavankint 3 leit, vastagabb betűvel 6 leit. Legkisebb aprohírdetés ára 30 leit (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény). Cím a kiadóban 10 leit.

Lakás

Kiadó

azonnal központban 2 szobás, modern lakás. Értekezni dr. Bozsodinnál, Pável-utca.

Kétszobás

modern udvari lakás kiadó május 1-re. Ugyanott hangverseny zongora eladó. Str. I. C. Bratianu No. 27.

Kiadó

május 1-re egy és kétszobás modern lakások Oradea, Str. Tache J. Ionescu 15 sz.

Kiadó

elegánsan bútorozott különbejáratu udvari szoba. Pop. Str. Saguna No. 7.

Központban

3 szobás magán ujház, komfortos lakással és külön telek eladó. Oradea, Str. Ghica Joan No. 13.

2 szobás

előszobás, utcai lakás kiadó. Str. Vilson No. 14. Értekezni: Oradea, Str. Duca No. 4.

Kiadó magánház

május 1-re, 3 szoba, összkomfortos suteri-nek. Oradea, Praporgescu No. 12.

Kiadó

május 1-re 3 szobás parkettes lakás, összes mellékhelyiségekkel. Érdeklődni lehet Str. Nicolae Zsiga 18. sz. a. jobboldalon. Lakás megtekinthető d. e. 11—1-ig és d. u. 4—5-ig

Delavrancea-u. 43. sz. háznál 3 szoba, nagy erkély és mellékhelyiségekből álló modern lakás május 1-től kiadó. Sztariil Ferenc építész.

Bútorozott szoba

azonnalra kiadó. Oradea, Str. Ioan Ciordas No. 38.

Különféle

Oltárképeket,

kétdimenziós jobozóképeket, stációképeket, vászonra festve, művészi kiviteben szállít, templomokat újrafest és aranyoz. Herling István ak. fastó Stria, Jud. Arad.

Nem okoz gondot

a jelmezés bál, mert öltetés új jelmezek kölcsönözhetőek Czillernél.

Adás-vétel

Egy modern magánház Str. Samuil Micu 4. sz. alatt és egy kisebb magánház Str. Cruci 1. sz. alatt eladó. Értekezni Gódy Lászlónál, Str. Oltenia 8. sz. alatt.

Veszek

könyveket a tudomány bármely ágában, nyelven és mennyiségben. Készpénzzel fizetek. Cím a kiadóban.

Magánház,

berendezett üzlethelyiséggel, három szobás komplett lakással eladó. Cím: Oradea, Str. Varsovia 25. Colonia Munk (Ratalin-telep).

Megvételre

keresünk, használt, jó karban levő billiárd golyót. Săuceni, Iparos otthon, Jud. Bihor.

Sponót,

kórházak, internátusok részére helybeszállítva, megrendelésre kapható. Bognár, Str. Delavrancea No. 16. Oradea.

Alkalmazás

Perfect főző mindenes szakácsné felvétetik. Oradea, Str. Dimitrie Cantemir No. 57.

Pakocs Károly:

Édua áldozata

Regény

Ara tűzve 135 leit és portó.

Kapható könyvosztályunknál